

Cena zł 4,50

Poradnik KWIECIEŃ
1998

4

BIBLIOTEKARZA

Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

- Konkurs polszczyzny pięknej, bogatej i skutecznej
- Podstawy programowe:
Edukacja czytelnicza i informacyjna
- Konkurs na ekslibris dla dzieci i młodzieży
„Żary '98”

NOWOCZESNE CENTRUM INFORMACYJNE

„Biblioteka Szkolna - MOL”

- Sprawdzony - używa go ponad 800 szkół w Polsce
- Zalecany przez MEN - w zestawach zalecanych środków dydaktycznych nr 0140
- W pełni zgodny z polskimi normami bibliotekarskimi
- Potrzebny w każdej bibliotece szkolnej

**Posiada wszystkie funkcje potrzebne w bibliotece szkolnej:
gromadzenie, opracowanie, wyszukiwanie, wypożyczanie,
statystyki i inne.**

Ponadto:

- Umożliwia korzystanie z gotowych baz danych: „Przewodnika Bibliograficznego” BN, „Bibliografii Zawartości Czasopism” oraz „Słownika Języka Haseł Przedmiotowych.”
- Wszelkie biblioteczne statystyki szkolne tworzy w pełni automatycznie.
- Kilkakrotnie skraca czas inwentaryzacji zbiorów tj. skontrum.
- Obsługuje kody kreskowe.
- Automatyzuje promocję.

MOL^{SP} *Systemy informatyczne*

VULCAN
OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE

ul. Zygmunta Augusta 3-5-7, 81-359 Gdynia
tel. /0-58/ 61 15 83, 20 39 53 lub 21 80 21 w. 274

ul. Kazimierska 15, 51-657 Wrocław
tel. /0-71/ 48 01 58 lub 72 85 58

PORADNIK

BIBLIOTEKARZA

4
(577)

UKAZUJE SIĘ OD ROKU 1949

kwiecień 1998

Spis treści

	2	KONKURS POLSZCZYZNY PIĘKNEJ, BOGATEJ I SKUTECZNEJ O GĘSIE PIÓRO MIKOŁAJA REJA
Henryk Suchojad	3	PODSTAWY PROGRAMOWE: EDUKACJA CZYTELNICZA I INFORMACYJNA
Stefan Kubów	5	NOWE PUBLIKACJE BIBLIOFILSKIE WBP W KATOWICACH — NOWE BIBLIOTEKARSKIE LEKTURY
Mirosława Michalek	8	PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA W PILE I JEJ PRZYSZŁOŚĆ
Barbara Mateja	10	SZEREGOWANIE HASEŁ W KATALOGU ALFABETYCZNYM
Wanda Kochowska	12	BIBLIOGRAFIA BIBLIOTEKOZNAWSTWA I INFORMACJI NAUKOWEJ ZA ROK 1996 (3)
Józefa Bednarz	16	PODRÓŻ DO KSIĄŻKOLANDII. Wprowadzenie uczniów klas I do biblioteki
Monika Bis	18	KATALOGI BIBLIOTECZNE JAKO INFORMATORY O ZBIORACH W BIBLIOTECE. Konspekt lekcji
Janina Górniak	20	ODWAŻYLIŚMY SIĘ NA AUKCJĘ
	23	KONKURS NA EKSLIBRIS DLA DZIECI I MŁODZIEŻY „ŻARY 98”
	24	90 LAT DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W SANDOMIERZU
Aleksandra Łabuz	25	POGADANKA O SŁUPSKIEJ POETCE MARCIE ALUCHNIE-EMELIANOW
Sabina Malinowska	27	IZABELLA MAJEWSKA-CHAŁAT (1926-1997). Z żałobnej karty
Andrzej Kempa	28	TRZEBA PRZECZYTAĆ. Moje lektury
Barbara Strutyńska	29	DWA SŁÓWKA NA TEMAT ZDRÓWKA

REDAKTOR NACZELNY: p.o. Małgorzata Grochocka
SEKRETARZ REDAKCJI: p.o. Małgorzata Kisilowska
KOMITET REDAKCYJNY: Józef Lewicki (przewodniczący), Jadwiga Andrzejewska,
Jan Burakowski, Marcin Drzewiecki, Andrzej Kempa, Krystyna Kuźmińska,
Mirosława Majewska, Wojciech Szymanowski, Ryszard Turkiewicz.
REDAKTOR TECHNICZNY: Jadwiga Krężlewicz

Wydawca: Wydawnictwo SBP. Dyrektor Janusz Nowicki
Prenumeratę prowadzi „Ruch” S.A., urzędy pocztowe i doręczyciele w całym kraju oraz Dział Promocji i Kolportażu
SBP 02-103 Warszawa-Ochota, ul. S. K. Hankiewicza 1, tel. 822-43-45. Tam też można nabyć numery bieżące i zaległe.

Skład i łamanie: Ewa Kossowska.

Druk i oprawa: Warszawska Drukarnia Naukowa PAN, 00-656 Warszawa, ul. Śniadeckich 8

Konkurs polszczyzny pięknej, bogatej i skutecznej o Gęsie Pióro Mikołaja Reja

Regulamin

W świadomym myśleniu o przemianach języka, o zagrożeniach kulturowych i społecznych związanych z tymi przemianami, uczestniczą dziś stosunkowo nieliczni, są wśród nich naukowcy i nauczyciele, dziennikarze, literaci, ludzie teatru. Jednocześnie zaś język służy wszystkim i jego przemiany są wspólnym dziełem wszystkich, którzy go używają. Gdy język ulega zepsuciu wszyscy tracą, a wszyscy zyskują, gdy rozwija się, nie gubiąc nic z dziedzictwa mijających czasów, nie tracąc swojej urody i siły.

Aby przeciwstawić się temu wszystkiemu, co zagraża polszczyźnie, co czyni ją ubogą, nieskuteczną, zaśmieconą, aby troskę o język upowszechnić, Rada Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk postanowiła przeprowadzać co dwa lata konkurs polszczyzny pięknej, bogatej i skutecznej. Ta inicjatywa zyskała życzliwe poparcie i natychmiastową pomoc ze strony Ministerstwa Kultury i Sztuki, a także Ministerstwa Edukacji Narodowej. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wzięło na siebie wielką część trudów organizacyjnych. Bibliotekarze wiedzą bowiem, że kto chce pisać pięknie, musi żyć w przyjaźni z księgami, a kto służy czytelnikom, strzeże języka i dba o jego harmonijny rozwój.

Zasady konkursu

1. Konkurs jest imprezą otwartą. Współzawodniczyć będą trzy grupy uczestników — grupa Zaków, uczniowie wszystkich szkół poza akademickimi, grupa Akademików, obejmująca studentów wyższych uczelni i grupa Otwarta, w której znajdują się pozostali.

2. Zgłoszeniem się do konkursu jest nadesłanie w terminie tekstu odpowiadającego wymogom konkursu, wraz z kopertą oznaczoną tym samym godłem co tekst, a zawierającą imię i nazwisko uczestnika, jego adres, zawód i miejsce pracy lub nauki.

3. Każdy uczestnik może przedstawić jeden tylko tekst, objętości do dwu stron

maszynopisu (30 wierszy na stronie, 60 znaków pisarskich w wierszu). Oceniane będą teksty oryginalne, nie zawierające cytatów.

4. Teksty mają mieć charakter użytkowy, a więc takim tekstem może być — przykładowo — list do bliskiej osoby, list do jakiejś społeczności czy ciała przedstawicielskiego, polemika prasowa, zaproszenie do odwiedzenia miejscowości czy okolicy, wspomnienie o zmarłym. Aby umożliwić pracę sądom konkursowym wyklucza się z konkursu prace odsyłające do innych tekstów oraz te, których zrozumienie wymaga od czytelnika wiedzy specjalistycznej. Tekst ma być opatrzony tytułem.

5. Konkurs będzie miał dwa szczeble — wojewódzki i ogólnokrajowy. Odpowiednio więc organizatorzy powołają sądy konkursowe — wojewódzkie i Sąd Główny. W sądach wojewódzkich zasiadać mogą jurorzy spoza województwa. Sąd Główny wyłoniony zostanie przy udziale Rady Języka Polskiego.

6. Sądy wojewódzkie dokonują selekcji nadesłanych prac, przekazując Sądowi Głównemu swój werdykt — prace nagrodzone pierwszą, drugą i trzecią nagrodą i nie więcej niż pięć prac wyróżnionych.

7. Główny Sąd Konkursowy ocenia prace nadesłane przez sądy wojewódzkie i przyznaje jako nagrodę główną Gęsie Pióro Mikołaja Reja z Nagłowic, pierwszą, drugą i trzecią Nagrodę Krajową oraz do 10 wyróżnień krajowych. Zwycięzcy i wyróżnieni oprócz nagród pieniężnych otrzymują dyplomy przynależności do Bractwa Polszczyzny z prawem do posługiwania się skrótem CLP (Confraternia Linguae Poloniae) za nazwiskiem — na kartach wizytowych etc. Bractwo może zorganizować się jako stowarzyszenie, określając prawne i merytoryczne zasady swojego działania.

8. Decyzje sądów wojewódzkich i Sądu Głównego są ostateczne.

9. Prace należy nadsyłać w terminie do końca maja 1998 na adresy Wojewódzkich Bibliotek Publicznych z dopiskiem na kopercie „Konkurs Reja”. Studenci umieszczają

ją na kopercie dodatkowo literę A — Akademicy, a uczniowie literę Ż — Żacy.

10. Nagrody i wyróżnienia zostaną ufundowane przez patronów, organizatorów i sponsorów konkursu.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w dniach 10 i 11 listopada. W dniu 10 listopada odbędzie się wręczenie nagród szczebla wojewódzkiego, a w dniu następnym — nagród ogólnokrajowych.

Henryk Suchojad

Podstawy programowe: Edukacja czytelnicza i informacyjna

Rok 1997 należałoby ocenić jako pomyślny dla polskiego bibliotekarstwa i systemu informacyjnego. Przyniósł bowiem nową „Ustawę o bibliotekach” (27 maja 1997: Dz. Ust. Nr 85) i wprowadzenie do ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej „Podstaw programowych obowiązkowych przedmiotów ogólnokształcących” dziedziny „Edukacja czytelnicza i informacyjna” (Zarządzenie Nr 8 MEN z 15 maja 1997: Dz. Urz. MEN z 16 maja 1997). Napisałem „należałoby ocenić jako pomyślny”, gdyż o kondycji bibliotek i systemu informacyjnego zadecyduje dopiero praktyka stosowania tych aktów (waga ich jest oczywiście różna). Używam trybu warunkowego również dlatego, iż „Ustawa o bibliotekach” została przyjęta przez środowisko bardzo krytycznie — patrz liczne omówienia w czasopismach fachowych. A jak należy ocenić inicjatywę MEN?

Niewątpliwie jest ona wpisana w podjętą próbę reformy polskiej szkoły i systemu kształcenia, a więc w efekcie przebudowy państwa, świadomości narodowej i społecznej. We Wstępie „Podstaw programowych...” czytamy: „Ustalając zadania położono nacisk na kształtowanie umiejętności przygotowujących uczniów do odpowiedniego życia w demokratycznym społeczeństwie o wolnorynkowej gospodarce. Uwzględniono przy tym zarówno problematykę wynikającą z akademickich dyscyplin naukowych, jak też z obowiązujących w Rzeczy-

Organizatorzy Konkursu:

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Rada Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk

Patronat nad Konkursem sprawuje:

Ministerstwo Kultury i Sztuki oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej

pospolitej Polskiej aktów prawnych oraz podpisanych przez nasze władze umów i konwencji międzynarodowych”. Zapisano również, iż jedną ze zdobytych w szkole umiejętności powinno być: „Poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, w tym rozważne i umiejętne korzystanie z mediów”. Celów tych nie można osiągnąć bez kształcenia w zakresie czytelnictwa i informacji. Problematyka ta znalazła się więc wśród 22 dziedzin nauczania. Ma ona rozwijać zainteresowania czytelnicze uczniów i kształtować nawyk samodzielnego wyszukiwania informacji. Pod względem miejsca przeznaczonego na opisanie tej dziedziny w „Podstawach programowych...” plasuje się ona wg mojej oceny w trzeciej (ostatniej) grupie. Nie odczytywałbym tego jednak jako marginalizacji tej problematyki przez władze oświatowe, zwłaszcza iż nie występowała ona do tej pory jako przedmiot nauczania, a w obowiązujących programach była zaledwie zaznaczona. Kształcenie w zakresie czytelnictwa i informacji odbywać się będzie również w ramach edukacji polonistycznej (wskazują na to cele i treści). Wspierać je będzie w znaczący sposób edukacja medialna i informacyjna. Nie wiadomo natomiast czy będzie to odrębny przedmiot nauczania, czy wystąpi w bloku i jaką liczbę godzin mu się przydzielili w programach i planach nauczania. Ta sama uwaga dotyczy zresztą pozostałych dziedzin.

Autorzy „*Podstaw programowych...*” przewidzieli elementy kształcenia w zakresie edukacji czytelniczej i informacyjnej na wszystkich (pięciu) etapach kształcenia, a więc wszystkich przewidywanych poziomach: podstawowym, gimnazjalnym i licealnym. W edukacji wczesnoszkolnej (I etap), która ma charakter integralny wśród zadań szkoły przewidziano m.in. „Rozbudzenie ciekawości poznawczej, zachęcanie do aktywności badawczej i wyrażania własnych myśli i przeżyć”. Pośród treści nauczania przewidziano: „Sięganie do różnych źródeł i technologii informacji, w tym korzystanie z czytelników i biblioteki szkolnej”. Uczeń ma zdobyć umiejętność korzystania z biblioteki. Zapis ten ma charakter bardzo ogólny, ale sądzę, iż jego interpretacja nie powinna nastęrczać większych kłopotów. Na pozostałych czterech etapach nauczania edukacja czytelnicza i informacyjna występuje jako wyodrębniona dziedzina. Jej podstawy programowe, tak jak innych dziedzin, ujęto w schemat: zadania szkoły, treści, zdobyte kompetencje. Dostosowane zostały one do poziomu rozwoju umysłowego i psychicznego uczniów oraz potrzeb na poszczególnych etapach kształcenia (przynajmniej taka intencja przyświecała autorom podstaw).

Edukacja czytelnicza i informacyjna ma być prowadzona w sposób systematyczny i objąć obowiązkowo całą młodzież. Podstawy programowe tej dziedziny (przedmiotu) sugerują linearny charakter nauczania, bardziej zbliżony do np. matematyki niż historii czy języka polskiego. Jednak specyfika stawianych przed edukacją czytelniczą i informacyjną zadań, kompetencji, które ma zdobyć uczeń, a więc i treści nauczania powoduje, iż nosi ono również znamiona nauczania koncentrycznego. Takie rozwiązanie wydaje się być w tym wypadku bardzo racjonalnym. Sądzę, iż po rozstrzygnięciu przez MEN, a może dyrekcję szkoły, czy edukacja czytelnicza i informacyjna ma się odbywać w ramach odrębnego przedmiotu czy też bloku przedmiotowego, „*Podstawy programowe...*” mogą stać się punktem wyjścia do napisania programów nauczania. Charakter tej dziedziny edukacji przesądza w zasadzie o konieczności stosowania aktywnych metod nauczania — dostosowanych do wieku i rozwoju umysłowego i psychicznego młodzieży metod problemowych.

Autorzy „*Podstaw programowych...*” w dziedzinie edukacji czytelniczej i informacyjnej koncentrują swoją uwagę szczególnie wokół takich problemów jak:

a) wyrabianie u uczniów sprawności czytelniczej i pisarskiej,

b) tworzenie własnego warsztatu pracy umysłowej,

c) rozwój intelektu i osobowości,

d) dostęp i posługiwanie się informacją w bibliotece tradycyjnej, elektronicznej i wirtualnej.

To oczywiście tylko niektóre, najbardziej eksponowane wg mnie propozycje. Interesującym byłoby dokonanie pełnej ich analizy. Najwięcej miejsca poświęcono książce i czytelnictwu, ale wyraźnie zaznaczono również potrzebę kształcenia w zakresie zdobywania informacji i posługiwania się nią. Myślę, iż z grubsza o to chodzi w nowoczesnym kształceniu młodego współczesnego Polaka i propozycje wychodzą temu naprzeciw. Realizacja w szkole „*Podstaw programowych...*” w zakresie edukacji czytelniczej i informacyjnej stwarzałaby szansę przygotowania młodych Polaków do swobodnego poruszania się w świecie informacji, bez której to umiejętności musimy, jako państwo i naród, przegrać konkurencję z innymi nacjami. Dotyczy to działań w takich dziedzinach jak gospodarka, organizacja pracy, technologia i nauka, a także dostęp do najlepszych uczelni wyższych przygotowujących elitarne, wysokiej klasy kadry.

Wstępna analiza tekstu „*Podstaw programowych...*” prowadzi do następujących wniosków:

1. Zaletą dokumentu jest, iż uwzględnia jako samodzielną dziedzinę nauczania edukację czytelniczą i informacyjną i to w znaczącym wymiarze. Do tej pory treści te były sporadycznie i w niewielkim zakresie realizowane na lekcjach języka polskiego, innych humanistycznych przedmiotów, czasem lekcjach wychowawczych.

2. Proponowane w nim zadania, treści i umiejętności odpowiadają aktualnym tendencjom i potrzebom kształcenia młodzieży w tej dziedzinie. Oczywiście gdyby poddać je szczegółowej analizie, można zgłosić pewne uwagi o charakterze dydaktycznym do zakresu treści, proporcji ujęcia poszczególnych zagadnień itp.

3. Zaproponowany program może być zrealizowany, zwłaszcza w części dotyczącej

kształcenia bibliotecznego i informacyjnego, po spełnieniu przez zreformowaną szkołę i władze oświatowe następujących warunków:

a) zostaną zatrudnieni nowi, wykształceni w tej dziedzinie lub przygotowani do jej wykładania nauczyciele,

b) szkoły zostaną wyposażone w odpowiedni sprzęt do przenoszenia, gromadzenia i odczytywania informacji zapisywanej elektronicznie,

c) w szkołach zostaną zorganizowane nowoczesne biblioteki (łącznie bibliotekę tradycyjną z elektroniczną, wirtualną),

d) w planach nauczania na edukację czytelniczą i informacyjną, zostanie przeznaczona odpowiednia liczba godzin,

e) zostaną skonstruowane poprawne pod względem merytorycznym i ciekawe programy nauczania tej dziedziny,

f) szkoła stworzy warunki do nauczania tej dyscypliny.

Problemy te władze oświatowe, samorządy lokalne powinny dostrzegać już teraz i przystąpić do ich rozwiązywania. Poważną rolę do odegrania w procesie wdrażania tego ambitnego programu mają uczelnie wyższe i szkoły pomaturalne kształcące bibliotekarzy. Powstaje bowiem potrzeba przygotowywania w pełnym tego słowa znaczeniu nauczycieli bibliotekarzy. Mniej istotną przeszkodą wydaje się być natomiast fakt, iż nie w każdej miejscowości, w której jest (będzie) szkoła, znajdzie się duża, w pełni zautomatyzowana biblioteka. Wiele elementów w zakresie kształcenia bibliotecznego-informacyjnego można realizować posługując się internetem i CD-ROM-em.

Autor jest dyrektorem
Biblioteki Głównej WSP w Kielcach

Stefan Kubów

Nowe publikacje bibliofilskie WBP w Katowicach — nowe bibliotekarskie lektury

Aktywność wydawnicza Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Katowicach¹ nie zmniejsza się. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia 1997 r. współpracująca z nią od wielu lat Oficyna Drukarska Aleksandra Spiry w Pszczynie dostarczyła pierwszą partię egzemplarzy dwóch nowych książek, stanowiących 22 i 23 pozycję serii bibliofilskiej.

Numerem 22 oznaczona jest praca Mariana Dyby o dążeniach Ślązaków do wiedzy od początków — które autor wiąże z zachowanym śladem studiów w Paryżu z 1198 r. późniejszego biskupa krakowskiego i kanclerza księstwa krakowsko-sandomierskiego Iwo Dobrowąza — do utworzenia w Katowicach uniwersytetu 770 lat

potem². Podobno ów świątobliwy mąż, pochodzący z podopolskiego Kamienia, studiując później prawo we Włoszech podkreślał swą polską narodowość, w przeciwieństwie do swych współziomków rekrutujących się z Ziemi Krakowskiej, podpisujących się jako przynależący do nacji germańskiej.

Nieco więcej śladów studiów młodych ludzi ze Śląska na wszechnicach europejskich, szczególnie w Paryżu, gdzie za naukę nie pobierano opłat, datuje się z wieku XIII. Pęd do nauki wśród nich był wówczas tak duży, że podejmowano próby utworzenia uczelni w Pradze, a później w Legnicy. Stolica Czech stała się siedzibą uniwersytetu w 1348 r. i przez jej mury przewinęło się do końca stulecia ok. 300 przybyszów ze

¹ Zob.: S. Kubów — Książki o Śląsku. — „Poradnik Bibliotekarza”, 1997, nr 3, s. 20-22; Tenże. — Bibliotekarskie lektury z Górnego Śląska. — Tamże 1998, nr 3, s. 8-11.

² Marian Dyba — *Drogi Ślązaków do wiedzy (XII w. — 1968 r.)*. — Katowice : WBP, 1997. — 63 s., [4] k. tabl. : fot., faks. ; 21 cm. — Tzw. Seria bibliofilska, nr 22.

Śląska. Niektórzy stali się tu zresztą profesorami, a nawet rektorami. Wielkie możliwości stanęły przed młodzieżą z tej części Polski wraz z utworzeniem Akademii Krakowskiej. Według szacunku autora do 1525 r. studiowało tam 3,5 tys. Ślązaków na ogólną liczbę ok. 25 tys. słuchaczy³. Wielu młodych ludzi kierowało też swoje kroki na uczelnie w Wiedniu, Lipsku, Erfurcie i innych ośrodkach akademickich w Niemczech.

Od XVI w. datuje się powstawanie szkół gimnazjalnych i uniwersytetów na Śląsku. Otwarty w 1525 r. uniwersytet w Legnicy istniał wprawdzie tylko 3 lata, ale jego funkcję przejęło świetne gimnazjum w pobliskiej Złotorzy. Znaczącymi ośrodkami kształcenia stały się Bytom Odrzański i Nysa. Na początku XVIII w. dzięki powstaniu kolegium jezuickiego status miasta akademickiego otrzymał Wrocław, a po otwarciu Akademii Rycerskiej w 1708 r. na powrót i na dłużej — Legnica.

Spśród zakładów naukowych działających na Śląsku w XIX w. autor eksponuje zwłaszcza Akademię Rolniczą w Prószkowie koło Opola, która wyróżniała się tym, że posiadała dobrze zaopatrzoną bibliotekę. Dzięki akcji scalania księgozbiorów poklasztornych bogatą bibliotekę stworzył też Uniwersytet Wrocławski, utworzony w 1811 r. w miejsce istniejącego wcześniej kolegium jezuickiego. Do czasu kulturkampfu był on

³ Dość podobne wyliczenia podaje W. Szelińska. Zob. poz. w przyp. 4.

żywym ośrodkiem polskiego ruchu narodowego, w związku z czym ciągnęła tu młodzież ze wszystkich trzech zaborów.

Znalezienie się części Śląska w granicach odrodzonego państwa polskiego spowodowało znaczne ożywienie ruchu naukowego, a powstałe tu placówki stworzyły jeszcze szersze możliwości zdobywania wysokich kwalifikacji i stanowisk, zwłaszcza w administracji i szkolnictwie. W okresie międzywojennym na Śląsku — w Cieszynie — znalazła swą przystań „wędrująca” Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego, utworzona w 1919 r. w Poznaniu, przeniesiona następnie do Bydgoszczy, a po II wojnie światowej — do Olsztyna. Wyrazem aspiracji naukowych mieszkańców tego regionu było powołanie w Katowicach Instytutu Śląskiego (1933) oraz akademickich szkół artystycznych.

Ze zrozumiałych względów szczególnie wiele uwagi poświęcił autor życiu naukowemu Śląska, głównie Górnego, po ostatniej wojnie, eksponując zwłaszcza oficjalne i zakulisowe zabiegi o utworzenie Uniwersytetu Śląskiego. Doszło do niego dokładnie 30 lat temu.

Wartościowym uzupełnieniem tekstu jest aneks w postaci chronologicznego zestawienia śląskich fundacji (tzn. aktów założenia) szkół wyższych, poczynając od 1309 r., choć do uruchomienia wówczas akademii w Legnicy ostatecznie nie doszło. Autor dobrał też ciekawe ilustracje. Czytelnikom tej książki warto polecić wczytanie się w harmonogram dnia Królewskiej Akademii Rycerskiej w Legnicy. Przewiduje on oprócz zajęć dydaktycznych także jazdę konną (trzy godziny dziennie przez cztery dni tygodnia od szóstej rano), posiłki (zjadane wspólnie z dyrektorem), szermierkę i dwugodzinne cwieczorne „tańcowanie” (chciałoby się spytać: a co z partnerkami?).

Druga z omawianych ksiązek wyszła spod pióra wytrawnej badaczki dziejów książki okresu Renesansu, Waławy Szelińskiej. Widoczne jest to niemal w każdym napisanym przez nią zdaniu, znamionującym głęboką znajomość realiów epoki, a już zwłaszcza ówczesnego świata książki — rękopiśmiennej i drukowanej.

I ta książka obrazuje dążenie Ślązaków do wiedzy naukowej, aczkolwiek na jednej tylko uczelni i tylko w jednym okresie historycznym. Autorka, profesor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, przedstawia

tu XV- i XVI-wiecznych (niekiedy i XVII-wiecznych) Ślązaków związanych z Uniwersytetem Krakowskim⁴. A ukazuje ich przez pryzmat ksiąg, które się po nich zachowały, głównie w Bibliotece Jagiellońskiej, choć z niejakim skutkiem autorka poszukiwała ich też w innych bibliotekach i archiwach polskich, w których z powodu zawieruch dziejowych mogły znaleźć się zbiory pochodzące z tej księżnicy. Dzięki temu udało się jej ustalić nazwiska słuchaczy lub magistrów tej wszechnicy, o których milczą inne źródła.

Tą książką autorka wraca do tematu, który podjęła przed ponad 30 laty. Wtedy przebadła znaczące księgozbiory 32 profesorów Uniwersytetu Krakowskiego XV/XVI w., z których 14 rekrutowało się ze Śląska⁵. Teraz udało się jej znaleźć księgi — niekiedy tylko pojedyncze, czasem raptem dwie lub trzy — zachowane po 89 profesorach i studentach pochodzących z tego regionu. Byli jednak i tacy, którzy posiadali zbiory liczące po kilka i kilkanaście tomów, a nawet kilkadziesiąt. Do tych ostatnich należał m.in. lekarz królewski i kanonik wrocławski Jan Stanko, profesorowie teologii Jan Sommerfeld z Łużyc i Jan Sakran z Oświęcimia, astronom i teolog Marcin Biem z Olkusza, czy też wszechstronnie wykształcony i uprawiający badania w różnych dziedzinach Andrzej Schoeneus z Głogowa.

Zachowane po Ślązakach księgi zostały bądź to przez nich spisane, stanowiły ich własność, bądź też znajdowały się w czasowym posiadaniu, co znamionują zapiski proveniencyjne w nich umieszczone, i w końcu trafiły — najczęściej jako zapi-

sy — do Biblioteki Jagiellońskiej. W owych czasach było bowiem dość powszechnym zwyczajem ofiarowywanie sobie dożywotnio ksiąg przez osoby związane z Uniwersytetem Krakowskim pod warunkiem wszelako, że w końcu trafią one do biblioteki uczelnianej. Podobnie czynili też studiujący i wykładający tam Ślązacy, którzy zwykle przekazywali je między sobą.

W załączonych reprodukcjach kart tych ksiąg autorka podała przykłady zachowanych zapisek proveniencyjnych. W aneksie zaś podała listę wszystkich Ślązaków związanych z uniwersytetem, którzy byli właścicielami choćby jednej książki i do dziś zachował się tego ślad.

Obie omawiane książki wydane zostały z olbrzymią starannością zarówno jeśli chodzi o treść, jak i o formę zewnętrzną. Połowa z 500-egzemplarzowego nakładu ma kremowe okładki z papieru czerpanego i klasyczną tytulaturę w ramce wziętej z jednego z obrazów zamku w Pszczynie. Są to egzemplarze numerowane. Druga połowa w jednym przypadku ma okładkę z kartonu w kolorze bordowym i złożone liternictwo, w drugim zaś okładki są czarne, a litery na nich złożone i srebrzone. Książki w obu wersjach stanowić będą jednak autentyczne ozdoby kolekcji bibliotecznych. Prywatnych zresztą też.

Z informacji redaktora wydawnictw WBP Gabrieli Ociepki wynika, że rok 1998 nie będzie pod względem wydawniczym gorszy niż poprzednie lata. Najbliższa publikacja — w serii „Z kolofonem” — będzie poświęcona katastrofom w bibliotekach, potrzebie przygotowań na ich wypadek oraz postępowaniu w chwilach klęski. Można sądzić, że spotka się ona z żywym zainteresowaniem nie tylko tych bibliotek, w których katastrofę spowodowała zesłoloczna powódź.

Autor jest pracownikiem naukowym
Instytutu Bibl. i Inf. Naukowej
Uniwersytetu Śląskiego

⁴ Wacława Szelińska. — *Ślązacy w Uniwersytecie Krakowskim w XV i XVI wieku w świetle ich księzek i księgozbiorów*. — Katowice: WBP, 1997. — 50 s., [3] k. tabl.: faks.; 21 cm. — Tzw. Seria bibliofilska, nr 23.

⁵ *Taż.* — *Biblioteki profesorów Uniwersytetu Krakowskiego w XV i początkach XVI wieku*. — Wrocław, 1966.

INFORMUJEMY AUTORÓW, że dysponując niewielką objętością numerów nie możemy kwalifikować do druku artykułów przekraczających 10 znormalizowanych stron (30 wierszy na 1 stronie) maszynopisu. Zastrzegamy sobie prawo do skracania, adiustacji tekstów, nadawania własnych tytułów. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Pile i jej przyszłość

Miniona 40 rocznica istnienia i działalności Biblioteki Pedagogicznej w Pile służyła do przedstawienia w skrócie historii jej powstania, podsumowania pracy oraz postawienia pytań o jej przyszłość.

Początki PBW w Pile sięgają roku 1956, kiedy to powołano Pedagogiczną Bibliotekę Miejską, którą z chwilą powstania województwa pilskiego, na mocy Zarządzenia Kuratora Oświaty i Wychowania z dnia 31 grudnia 1975 r., przemianowano na Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką.

Do prac naukowych na temat biblioteki należą dwie kompletne analizy w postaci prac magisterskich, pierwsza: obecnej dyrektor pani Zofii Adamczewskiej pt. „Powstanie i działalność Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Pile” obejmująca lata 1956-1979 oraz druga: pani Beaty Walczak pt. „Organizacja i działalność Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Pile w latach 1980-1990”.

Zbliżony charakter wyżej wymienionych prac oraz ich staranna analiza pozwoliły podzielić rozwój Biblioteki na 4 etapy:

Lata 1956-1975 to okres borykania się z ogromnymi trudnościami lokalowymi. W tym okresie aż czterokrotnie zmieniano siedzibę placówki, co doprowadziło do utraty wielu czytelników. Niestety, wszystkie zajmowane lokale, ciasne i wymagające ciągłych remontów, nie spełniały warunków do jej prawidłowego funkcjonowania.

Również zatrudniona kadra pracowników była dosyć przypadkowa. Stanowili ją przeważnie nauczyciele po ukończonych szkoleniach przysposobienia bibliotekarskiego lub korespondencyjnych kursach bibliotekarskich.

Pierwszą kierowniczką od 1965 r., która przyczyniła się do rozwoju Biblioteki, była p. Anna Ogorzeja. Jej wkład w tworzenie podstaw Pedagogicznej Biblioteki Miejskiej zasługuje na szczególne uznanie. Sumienna i odpowiedzialna praca p. kierownik budzi-

ła powszechny szacunek i była wzorem do naśladowania.

W tym czasie zgromadzono 10 421 woluminów.

Okres 1976-1983 to m.in. pozyskanie odpowiedniego lokalu dla Biblioteki zapewniającego powstanie podstawowych jej działów oraz magazynu książek.

PBW uzyskała w 1976 r. lokal przy ul. Bydgoskiej 21 składający się z trzech pomieszczeń o łącznej powierzchni 94,5 m, w którym istnieje i funkcjonuje do dzisiaj.

Utworzono działy: Wypożyczalnię oraz magazyn książek wraz z działem Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. W kolejnych latach powstają wydziały: Dział Zbiorów Audiowizualnych i Reprografii oraz Informacyjno-Bibliograficzny, który przejął księgozbiór z dziedziny informacji, następnie utworzył kartotekę zagadnieniową z zakresu pedagogiki i kartotekę literacką.

W tych latach PBW przejęła również patronat nad byłymi Pedagogicznymi Bibliotekami Powiatowymi w miejscowościach: Chodzież, Czarnków, Trzcianka, Wałcz, Wągrowiec i Złotów, które stały się jej filiami. Wspierając działalność tych bibliotek utworzono Dział Instrukcyjno-Metodyczny niosąc im pomoc organizacyjną i szkoleniową.

Ogromne zasługi w tworzeniu i rozwoju PBW ma pani dyrektor mgr Zofia Grabowska-Andrijew pełniąca swoją funkcję od początku 1976 r. Dzięki jej staraniom udało się pozyskać kolejne pomieszczenia dla biblioteki o łącznej powierzchni 477 m. P. dyrektor szczególną uwagę przywiązywała do wykształcenia kadry. Dlatego też kierowała swoich pracowników na zaoczne studia magisterskie o kierunku bibliotekarskim. Oprócz tego pani Z. Grabowska-Andrijew wprowadziła systematyczne szkolenia wewnętrzne, na których omawiano aktualne zagadnienia związane z pracą nowoczesnej biblioteki.

Następne lata to trudny okres stanu wojennego, który niekorzystnie odbił się w pracy Biblioteki. W tym czasie decyzją Kuratorium Oświaty i Wychowania dwukrotnie odebrano PBW powierzchnię — łącznie 87,5 m, co spowodowało zlikwidowanie Działu Zbiorów Audiowizualnych i Reprografii. Jednocześnie trudności finansowe nie pozwoliły na szybkie przystosowanie i ukończenie remontów całego lokalu. Mimo to z końcem 1983 r. powierzchnia wynosiła 389,5 m, na którą składało się 16 wyposażonych i uruchomionych pomieszczeń. Liczba woluminów w PBW wynosiła 46 923 dla 1507 zarejestrowanych czytelników przy 26 671 wypożyczeniach.

W okresie 1984-1988 uległa zasadniczym zmianom struktura PBW. Już w pierwszym roku urządzono pozostałą część lokalu i zorganizowano Wydział Czytelni, w którym znalazł miejsce najcenniejszy księgozbiór oraz czasopisma naukowe. Pojawiła się potrzeba utworzenia oddzielnego katalogu dla znajdujących się tam zbiorów. Powstały również kartoteka regionalna i kartoteka czasopism do kompletowania.

Oprócz udostępniania księgozbioru na miejscu, pracownicy czytelni organizowali wiele wystaw i ekspozycji. Współpracując z nauczycielami-metodykami, przygotowano recenzje najnowszych wydawnictw książkowych opracowywano najciekawsze artykuły z czasopism fachowych oraz tematyczne zestawienia bibliograficzne. Przeprowadzono szereg lekcji bibliotecznych dla uczniów różnych szkół.

W 1985 r. utworzono Wydział Opieki Nad Filiami, którego działalność skupiła się na współpracy i pomocy merytorycznej nad bibliotekami filialnymi. W tym czasie przestał istnieć Dział Instrukcyjno-Metodyczny.

W tym samym roku odeszła p. dyrektor Zofia Grabowska-Andrijev, a obowiązki dyrektora przejęła pani mgr Zofia Adamczewska.

W 1987 r. zorganizowano Dział Zbiorów Specjalnych, który posiadał 4336 jednostek inwentarzowych. Podstawę zbiorów stanowiły taśmy z nagraniem literaturą piękną i klasyczną, płyty, przezroczca, filmy oraz normy i atlasy, gromadzone dla byłego Działu Zbiorów Audiowizualnych i Reprografii.

Podsumowując ten krótki pięcioletni okres, należy stwierdzić duży postęp w rozwoju Biblioteki. Pomimo ogromnych pro-

blemów wynikających z kryzysu politycznego i ekonomicznego, pracownicy tej placówki starali się zapewnić pełne możliwości dla kształcących się i doskonalących zawodowo nauczycieli, umożliwiając im prowadzenie prac naukowo-badawczych. Jednocześnie starano się realizować zapotrzebowanie pozostałej grupy czytelników tak, aby biblioteka miała jak najszerszy zasięg oddziaływania społecznego. Stan księgozbioru PBW w latach 1984-1988 wynosił 66 555 woluminów. Jednocześnie były to ostatnie lata, w których dzięki „Zapowiedziom Wydawniczym” można było realizować zasadę celowości i kompletności zbiorów.

W latach 1989-1997 diametralnie zmieniła się sytuacja w kraju. Z jednej strony odzyskanie niepodległości i przekształcenia ustrojowe, z drugiej borykanie się państwa z ogromnym kryzysem gospodarczym, co również odbiło się niekorzystnie na edukacji i kulturze.

Władze oświatowe od 1992 r. nie zapewniają Bibliotece środków na dalszy rozwój i wzbogacenie zbiorów. Placówka, za zgodą Kuratorium Oświaty i Wychowania, znalazła pewne wyjście z impasu poprzez wprowadzenie dobrowolnej opłaty w formie „cegiełek” na uzupełnienie księgozbioru. Dzięki ofiarności czytelników, Biblioteka z wielkim trudem stara się spełniać podstawowe zadania, gromadząc tylko w jednym egzemplarzu najbardziej poszukiwaną literaturę. Równocześnie udaje się pozyskiwać sponsorów, dzięki którym możliwe jest jej dalsze funkcjonowanie. Od 1992 r. z pomocą wystąpił również Urząd Miejski dofinansowując częściowo zakup literatury naukowej oraz prenumeratę czasopism (aktualnie 144 tyt.).

Bilans siedmioletnia zamyka się tragicznymi wynikami, które nie rokują rozwoju nauki w mieście. Równocześnie taki stan rzutuje na realne możliwości tej placówki, która wzbogaciła się tylko o 4039 tytułów zakupionych w większości za pieniądze czytelników. Taka ilość nowej i poszukiwanej literatury nie zaspokaja obecnych potrzeb czytelnicznych.

W tak dramatycznej sytuacji, zadowoleniem napawa znaczny wzrost czytelnictwa i ilość wykorzystanego księgozbioru, ale jednocześnie martwi fakt, że księgozbiór jest w znacznym stopniu przestarzały i zdezaktualizowany.

W ostatnich latach nastąpił gwałtowny wzrost liczby czytelników. Świadczy to o powiększeniu ilości osób uczących się, studiujących i podnoszących swoje kwalifikacje. W związku z tym istnieje ogromne zapotrzebowanie na nowe wydawnictwa naukowe i fachowe.

Śmiało można stwierdzić, że biblioteka pełni dzisiaj rolę „biblioteki uczelnianej”. Wynika to z faktu utworzenia w Pile wielu filii szkół wyższych.

Przy znacznej i szybkiej pomocy finansowej, udzielonej zarówno przez władze oświatowe, uczelniane i miejskie, Biblioteka jest gotowa sprostać dzisiejszym potrzebom i oczekiwaniom. Od 1991 r. PBW oraz jej filie obsługuje wykwalifikowana kadra systematycznie doskonaląca się i zdobywająca stopnie specjalizacji zawodowej. Od kilku lat pracownicy PBW i filii publikują swoje materiały (konspekty lekcji bibliotecznych, scenariusze imprez okolicznościowych, analizy czytelnictwa itp.) na łamach prasy.

W obliczu zmieniającej się rzeczywistości, w świecie rozwijającej się nauki bardzo ważne jest utrzymanie tej placówki przynajmniej na średnim poziomie i zagwarantowanie jej możliwości rozwoju.

Biblioteka posiada jeden komputer zakupiony w 1994 r. dla Wydziału Informacyj-

no-Bibliograficznego. Trwają prace przy wprowadzaniu najnowszych artykułów z dostępnych czasopism i wydawnictw zwartych w systemie MOL. Istnieje już możliwość wydruku tematycznych zestawień bibliograficznych dla czytelników. Powstaje kartoteka haseł wzorcowych w wyniku wprowadzania materiałów z kartoteki pedagogicznej do komputera. Opis materiałów tworzony jest na podstawie nowego opisu bibliograficznego stosowanego przez Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej w Bibliografii Zawartości Czasopism. Nawiązano współpracę z Pedagogiczną Biblioteką w Gdańsku przy sporządzaniu Bieżącej Bibliografii Edukacji, nasze materiały przekazywane są na dyskietkach raz na kwartał.

Za kilka lat Biblioteka będzie świętowała swoje 50-lecie i miejmy nadzieję, że wtedy już ze znacznym dorobkiem na miarę nowoczesnej Europy. Dlatego warto w tym miejscu przypomnieć pouczające słowa J. W. Goethe cyt.

„Każdemu z nas w miarę jego talentu, jego upodobań i stanowiska nie pozostaje nic innego jak szerzyć w narodzie oświatę, umacniać ją i rozpowszechniać we wszystkich kierunkach, aby naród nie pozostał w tyle.”

Autorka
jest pracownikiem PBW w Pile

Barbara Mateja

Szeregowanie haseł w katalogu alfabetycznym

Normą obowiązującą przy szeregowaniu haseł w katalogu alfabetycznym jest w dalszym ciągu pozycja: Józef Grycz, Władysława Borkowska: Skrócone przepisy katalogowania alfabetycznego. Warszawa 1971 oraz norma PN-80/N-01223(3).

Podstawą układu kart jest porządek abecedowy. Posługujemy się alfabetem łacińskim z uwzględnieniem polskich znaków diakrytycznych: ę, ą, ć, ń, ś; w innych językach znaki te pomija się, sprowadzając dane litery do ich liter podstawowych. Wspomniana wyżej norma dopuszcza nieuwzględnianie również polskich znaków dia-

krytycznych, co stosują niektóre biblioteki naukowe. W katalogach tych bibliotek hasło „Żeromski” umieszczone jest jako „Zeromski” itd.

Alfabet y niełaciński należy w zależności od potrzeb stosować w formie oryginalnej lub — co częściej się stosuje w naszych bibliotekach — transliterować.

Kryterium decydującym o układzie jest alfabetyczna kolejność liter w poszczególnych wyrazach bądź ich skrótach (a nie szeregi liter bez względu na odrębność wyrazów), np.:

O Języku

Obuchowska Teresa

Od Kochanowskiego

Przy identycznych hasłach autorskich umieszcza się w hasła tytuły rodowe, naukowe, zawodowe, daty biograficzne lub określenie pokrewieństwa, np.: senior, junior, ojciec, syn, itp.

DUMAS Aleksander (ojciec)

DUMAS Aleksander (syn)

Przy hasłach tytułowych o prawidłowym szeregowaniu rozstrzyga alfabetyczna kolejność poszczególnych wyrazów tytułu, następnie chronologia lat wydania, a w obrębie tych samych lat — alfabetyczny porządek miejsc wydania, np.:

1. TOPOLSKI Jerzy
Metodologia historii
Warszawa 1973
2. TOPOLSKI Jerzy
Metodologia historii
Warszawa 1968

przykład 2

1. PRUS Bolesław
Placówka
Warszawa 1987
2. PRUS Bolesław
Placówka
Wrocław 1987

Hasła autorskie i tytułowe tworzą jeden ciąg alfabetyczny. Hasło tytułowe poprzedza wszystkie tak samo pisane hasła autorskie, także gdy jest nim nazwa osobowa, np.:

1. CZARNY pajak: Opowieści niesamowite
2. CZARNY Jan: 333 fraszki...

Nazwiska jednowyrazowe jednakowo brzmiące, ale różnie pisane, układa się ściśle według pisowni.

1. MAJEROVA Maria

2. MAJEROWA Janina

Karty z nazwiskami złożonymi z dwu lub więcej wyrazów włącza się po kartach z nazwiskiem pojedynczym, równym pierwszemu wyrazowi nazwiska złożonego, zgodnie z alfabetycznym porządkiem dalszych wyrazów tworzących nazwisko, np.:

NOWAK Zdzisław

NOWAK-KIEŁBIKOWA Maria

NOWAK-ROMANOWICZ Alina

Odsyłacze, których hasłami są wyrazy pospolite wzięte z tytułu, umieszcza się w katalogu przed kartami głównymi o tych samych hasłach, np.:

1. ŻUKROWSKI Wojciech
zob.

BARTELSKI Lesław M.

Żukrowski

Warszawa

2. ŻUKROWSKI Wojciech

Białe zaproszenie i inne opowiadania

Podręczniki szkolne o tym samym hasle i tytule, przeznaczone dla różnych klas, szereguje się według haseł, tytułów, a następnie według kolejności hierarchii klas, przy czym podręczniki najnowsze występują na początku, najstarsze na końcu układu. Wyciągi lub części i skróty dzieł anonimowych umieszcza się w katalogu równorzędnie z pełnymi wydaniem według kolejności alfabetycznej ich tytułów.

Znajomość tych zasad i ich konsekwentne przestrzeganie w budowie i rozbudowie katalogu alfabetycznego pozwoli bibliotekarzowi na stworzenie funkcjonalnego podstawowego źródła informacji.

Autorka jest pracownikiem
Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej
w Piotrkowie Trybunalskim

DRODZY CZYTELNICY!

Po 23 latach kierowania „*Poradnikiem Bibliotekarza*” pani redaktor Władysława Wasilewska postanowiła zakończyć swą pracę na tym stanowisku. Pozostaje jednak w Stowarzyszeniu jako Członek Honorowy. Liczymy nadal na Jej życzliwe rady i koleżeńską współpracę.

Redakcja i Wydawnictwo SBP

Bibliografia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej za rok 1996 (3)

BIBLIOTEKI PUBLICZNE

Organizacja

1. BANIA Ryszard: **Biblioteki samorządowe**. *Bibl. Lub.* 1994 nr 125 s. 17-22
  2. **Biblioteki i bibliotekarze w aktach wykonawczych do Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej** / [zebr. i oprac. Mirosława Kucharska]. — Zamość : WiMBP, 1995. — 36 s.
  3. **Biblioteki publiczno-szkolne : materiały z konferencji dyrektorów WBP, 23-25 kwietnia 1996**. Stare Jabłonki — Olsztyn : WBP, 1996. — 73 s. — Bibliogr.
  4. BURAKOWSKI Jan: **Najwięcej zależy od nas samych**. *Por. Bibl.* 1996 nr 10 s. 8-11
Biblioteki samorządowe
  5. BURAKOWSKI Jan: **W 6-lecie samorządu terytorialnego — trochę o sprawach podstawowych**. *Por. Bibl.* 1996 nr 9 s. 16-18
  6. BURAKOWSKI Jan: **Zapraszamy do biblioteki**. Na tropach „fizycznej dostępności” do bibliotek i zbiorów bibliotecznych (2). Rewers: Tabakiera do nosa czy nos dla tabakierzy? — czyli głównie o dniach i godzinach otwarcia biblioteki. *Por. Bibl.* 1996 nr 1 s. 10-13
  7. CZAJKA Stanisław: **Biblioteki samorządowe a biblioteki wojewódzkie**. *Bibliotekarz* 1996 nr 9 s. 3-7
  8. GARCZYŃSKA Maria, OCZAJCA Janusz: **Internet w bibliotekach publicznych (uwagi na marginesie artykułu Chrisa Batta)**. *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 1 s. 27-39
  9. GAWROŃSKI Andrzej: **Czym zmierzyć „naukowość” biblioteki publicznej?** *Bibliotekarz* 1996 nr 6 s. 4-7
  10. GÓRSKA Elżbieta: **Biblioteki publiczne w Polsce i na świecie : Europejskie Forum Bibliotekarzy**. *Zag. Inf. Nauk.* 1995 nr 1/2 s. 109-111
  11. GRODZICKA Małgorzata: **Czasopisma dla dzieci i młodzieży. Oferta wiejskich bibliotek publicznych a oczekiwania dzieci**. *Por. Bibl.* 1996 nr 12 s. 12-14
  12. JARZYNA Teresa: **Stan organizacji i działalność programowa bibliotek funkcjonujących we wspólnej strukturze z ośrodkami kultury w województwie lubelskim**. *Bibl. Lub.* 1995 nr 126 s. 10-15
  13. KOŁODZIEJSKA Jadwiga: **Między Scyllą a Charybdą**. **Biblioteki publiczne**. *Bibl. Rzesz.* 1996 nr 3 s. 5-22, bibliogr.
Rola i funkcje
  14. **Kto chce łączyć biblioteki?** *Bibl. w Szk.* 1996 nr 9 s. 8-9
Biblioteki publiczno-szkolne
  15. MAJ Jerzy: **Biblioteki publiczne 1945-1990 na tle innych instytucji kulturalnych**. — Warszawa : BN, 1996. — 148 s. — Bibliogr.
  16. ORAWSKI Adrian: **Oddział Promocji Biblioteki**. **Teoria i Praktyka**. *Kwart. Metod.* 1996 nr 4 s. 5-10
  17. POLUS Piotr: **Próba oceny współpracy bibliotek samorządowych WBP w zakresie działalności informacyjnej** (na podstawie wypowiedzi wybranych bibliotek samorządowych). *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 2 s. 13-18
  18. SALAŃSKI Witold: **Fuzje lek na biedę?** *Głos Naucz.* 1996 nr 41 s. 4
Łączenie bibliotek szkolnych z publicznymi w opinii Krajowej Sekcji Bibliotekarskiej ZNP
  19. SZYMANOWSKI Wojciech: **Bibliotekarze o powiatach**. *Por. Bibl.* 1996 nr 10 s. 12-13
  20. TRYTEK Tadeusz: **A jak będzie szczebel powiatowy...** *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 2 s. 3-10
Sieć biblioteczna
  21. WASIK Maria, MAŁACHOWSKA Janina: **Miejsce bibliotek publiczno-szkolnych województwa zielonogórskiego w działalności środowiskowej**. *Bibl. Lubus.* 1996 nr 1 s. 15-19
  22. WOJCIECHOWSKI Jacek: **Koncepcje biblioteki publicznej**. *Bibliotekarz* 1996 nr 11 s. 3-6
- W poszczególnych miejscowościach i województwach**
23. KUBICKA Jadwiga: **Współpraca bibliotek Białej Podlaskiej i Brześcia w latach 1989-1995**. *Bibliotekarz* 1996 nr 9 s. 11-15
  24. KOT Dariusz: **Strategiczny wieloaspektowy program rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu** (materiał koncepcyjny). *Kwart. Metod.* 1996 nr 2 s. 19-31
Biblioteka municipalna — wersja modelowa
  25. KOTECKA Lucyna: **Biblioteka inna niż wszystkie**. *Por. Bibl.* 1996 nr 1 s. 21-23
Filia Książki Mówionej w Gorzowie

26. BIBLIOTEKA Miejska w **Grudziądzu**: 1946-1996 / tekst Regina Potęga-Magdziarz. — Grudziądz : Biblioteka Miejska, 1996. — 44 s.
27. SCHLENDER Grażyna: Regionalizm w Bibliotece. *Por. Bibl.* 1996 nr 2 s. 26-27
Wojewódzka i Miejska Biblioteka w **Kaliszu**
28. KRASUCKA Janina: Działalność bibliotek publicznych województwa **koszalińskiego** w 1994 r. *Bibl. Zach.-Pom.* 1995 nr 3 s. 16-25
29. KRASUCKA Janina 50 [Pięćdziesięciolecie]-lecie bibliotekarstwa w **Koszalińskim**. *Bibl. Zach.-Pom.* 1995 nr 4 s. 64-69
30. Biblioteki publiczne województwa **kra-kowskiego**. Oprac. MP, KS, *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 1 s. 79-86
31. GRZYBEK Danuta: Usługi specjalne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w **Krośnie**. *Bibliotekarz* 1996 nr 9 s. 17-19
Zbiory specjalne
32. PIETRZKIEWICZ Wanda: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w **Krośnie** na rzecz regionu. *Bibliotekarz* 1996 nr 6 s. 17
Regionalia
33. JARZĘBOWSKA Stefania: Działalność wydawnicza Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w **Lublinie** w latach 1964-1994. *Bibl. Lub.* 1994 nr 125 s. 8-13
34. NAGÓRSKA Izabela, ZIOMEK Monika: Sytuacja bibliotek publicznych w województwie **łódzkim**. *Por. Bibl.* 1996 nr 12 s. 9-12
35. 75 [Siedemdziesiąt pięć] lat Książnicy Miejskiej w **Łodzi**: materiały z sesji / pod red. Elżbiety Pawlickiej i Andrzeja Kempy. — Łódź: WiMBP, 1995. — 155 s.
36. ŁAWRYNOWICZ Roman: Biblioteki publiczno-szkolne a Wojewódzka Biblioteka Publiczna w **Olsztynie**. *Bibliotekarz* 1996 nr 7/8 s. 21-22
37. JAMRY Hanna: Wczoraj i dziś informacji o regionie w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w **Opolu** (komunikat). *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 4 s. 36-40
38. ŚLIWIŃSKA Anna: Tradycja i nowoczesność w działalności informacyjnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w **Opolu**. *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 1 s. 11-19
39. PANCIELEJ Barbara: Współpraca bibliotek publicznych z samorządami w województwie **piotrkowskim**. *Por. Bibl.* 1996 nr 2 s. 18-19
40. SEKULSKI Jerzy: Po czterdziestu trzech latach... *Por. Bibl.* 1996 nr 2 s. 22-23
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w **Radomiu**
41. CHMURA Barbara: Zbiory regionalne Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w **Rzeszowie**. *Bibl. Rzesz.* 1996 nr 2 s. 23-30
42. W PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE istnienia / [kom. red. Zofia Sobczak et al.] — Sieradz : WBP, 1996. — 47 s.
Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Wł. Broniewskiego w **Sieradzu**
43. SZADKOWSKA Bogusława: Jubileusz 90-lecia Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w **Skierniewicach**. *Por. Bibl.* 1996 nr 9 s. 23
44. ŚWIETLIĆKA Alicja, WISŁAWSKA Elżbieta: Jubileusz bibliotek publicznych w **Słupsku**. *Bibl. Zach.-Pom.* 1995 nr 3 s. 26-30
45. WISŁAWSKA Elżbieta: Biblioteki publiczne na ziemi **słupskiej**. — Słupsk : SBP, 1995. — 153 s. — Bibliogr.
46. MICHNAŁ Władysław: Biblioteki publiczno-szkolne w świetle doświadczenia województwa **szczecińskiego**. *Bibliotekarz* 1996 nr 7/8 s. 22-24
47. BYSTROWSKA Maria: Komputeryzacja Miejskiej Biblioteki Publicznej w **Tarnowie**. *Bibliotekarz* 1996 nr 12 s. 12-15
48. KRAJEWSKI Jan: Prasa pomorska w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej w **Toruniu**. *Bibliotekarz* 1996 nr 7/8 s. 16-17
49. Pół wieku **wałbrzyskich** bibliotek publicznych / [oprac. red. Jacek Czarnik]. **Wałbrzych**: Wojewódzka Biblioteka Publiczna, 1995. — 100 s. — Bibliogr.
50. SŁOWIK Jolanta: Automatyzacja w WiMBP we **Wrocławiu**. *Bibliotekarz* 1996 nr 10 s. 16-18
51. PAŁCZYŃSKA Regina: Bibliotekarstwo publiczne miasta **Zamościa** w latach 1921-1996. *Bibl. Zamoj.* 1996 nr 4 s. 21-25
52. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w **Zamościu**: 1921-1996 / Regina Pałczyńska. — Zamość: WiMBP, 1996. — 138 s. — Bibliogr.
53. BOGAŁSKA Stanisława, ZIELIŃSKA Halina: Analiza działalności bibliotek samorządowych województwa **zielonogórskiego** w 1995 roku. *Bibl. Lubus.* 1996 nr 1 s. 1-7
54. MAŁACHOWSKA Janina: Biblioteki publiczne województwa **zielonogórskiego** w latach 1946-1995. *Bibl. Lubus.* 1996 nr 2 s. 10-11
55. WALDOWSKA Danuta, JÓŹWIĄK Maria: Komputeryzacja w WiMBP im. C. Norwida w **Zielonej Górze**. *Bibliotekarz* 1996 nr 4
56. WASIK Maria: Komputeryzacja WiMBP im. C. Norwida w **Zielonej Górze**. *Bibl. Lubus.* 1996 nr 1 s. 12-14
57. WASIK Maria: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida w **Zielonej Górze** (organizacja, zbiory, udostępnianie i upowszechnianie czytelnictwa). *Bibl. Lubus.* 1996 nr 1 s. 8-11

Zestawienie bibliograficzne

Bibliotekarze

58. Sylwetki bibliotekarzy. *Kwart. Metod.* 1996 nr 3 s. 7-69

Woj. katowickie, bielsko-bialskie, częstochowskie

59. Wzory dokumentów związanych ze stosunkiem pracy oraz regulaminu pracy. *Kwart. Metod.* 1996 nr 4, wkł.

60. HENKE Maria: Teresa Boryna (1949-1995). Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 4 s. 24
MBP w Inowrocławiu

61. NAGÓRSKA Izabela: Jadwiga Chmielewska czyli przykład dobrej roboty. *Por. Bibl.* 1996 nr 2 s. 24-25
Łódź

62. LESZCZYŃSKA Romualda: Danuta Czerniak (1947-1995). Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 9 s. 20
Dyrektor MBP w Lubaniu

63. BIERNACKA Barbara: Maria Fihel (3 XI 1901 — 22 III 1996). Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 5 s. 22
Biblioteka Miejska w Miechowie

64. MURLIKOWSKA Barbara: Barbara Łukaszewicz 1946-1996. Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 10 s. 30
WBP w Płocku

65. NIEDZIELA Stanisława: Bronisław Modla (1924-1996). Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 7/8 s. 26
MBP w Oświęcimiu

66. NAGÓRSKA Izabela: Kazimiera Spruch-Cieplucha (1924-1996). Z żałobnej karty. *Por. Bibl.* 1996 nr 11 s. 18, 19
RBP w Łodzi

67. OWCZAREK-CIECHOWSKA Alina: Maria Wyczółkowska-Pakulska (1913-1995). Z żałobnej karty. *Bibliotekarz* 1996 nr 5 s. 33-35
Łowicz

Działalność biblioteczna

68. ADAMEK Maria: Informacja w bibliotekach publicznych. *Bibl. Lubus.* 1996 nr 2 s. 11-13

69. BILSKA Grażyna: Blżej potrzeb czytelnika. *Por. Bibl.* 1996 nr 8/9 s. 13-15

Dolączono ankietę

70. BROJEK Irena: Biblioteka publiczna w dzikim kapitalizmie. *Por. Bibl.* 1996 nr 6 s. 16-18

Pozyskiwanie dodatkowych funduszy na zakupowości

71. BURAKOWSKI Jan: Na lamach, w etery, na ekranie. *Por. Bibl.* 1996 nr 4 s. 13-15

Wykorzystanie mediów w bieżącej pracy informacyjnej i kulturalno-oświatowej na przykładzie Sierpca

72. BURAKOWSKI Jan: Szare komórki i technika. (Głównie o korzyściach z kserokopiarki). *Por. Bibl.* 1996 nr 2 s. 5-8

73. GRODZICKA Małgorzata: Co wybrać? *Nowe Książ.* 1996 nr 6 s. 70

Zakup książek do bibliotek publicznych

74. KOZDRONŃ Krystyna: Postępowanie o zwrot książek. *Kwart. Metod.* 1996 nr 1 s. 16-18

75. KSIĘGOZBIORY obcojęzyczne : działalność bibliotek publicznych na rzecz mniejszości narodowych : materiały z sesji w dniach 25-26 listopada 1994 r. w Kamieniu Śląskim / [red. Piotr Polus]. — Opole : WBP, 1995. — 115 s.

76. MOSTOWICZ Emilia, GRZECZNOWSKA Anna: Dostępność źródeł informacji w bibliotekach. *Prz. Bibl.* 1996 z. 2/3 s. 159-167, bibliogr.

77. WOJCIECHOWSKI Jacek: O selekcji zbiorów. *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 1 s. 39-42

78. WOLSKA Halina: Kilka uwag o informacji w bibliotece publicznej. *Bibl. Lub.* 1995 nr 126 s. 6-9

79. ZYBERT Elżbieta Barbara: Działalność bibliotek publicznych na rzecz specjalnych kategorii użytkowników. *Bibliotekarz* 1996 nr 1 s. 11-15, przyp.

Praca z czytelnikiem

80. ANDRES Maria: Ewy Szelburg-Zarembiny służba dziecku. *Por. Bibl.* 1996 nr 4 s. 25-27

81. ANDRES Maria: Jan Lechoń — warszawski poeta (w 40 rocznicę śmierci). *Por. Bibl.* 1996 nr 3 s. 19-21

82. ANDRES Maria: Janina Porazińska i jej twórczość dla dzieci i młodzieży. *Por. Bibl.* 1996 nr 6 s. 23-24

83. BILSKA Grażyna: Laureaci literackiej Nagrody Nobla. *Kalendarz rocznic 1997.* *Por. Bibl.* 1996 nr 9 s. 31-34

84. BUJAK Alicja: Praca biblioteki z czytelnikiem (wskazówki praktyczne). *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 3 s. 8-14

85. CIESIELSKA-KRUCZEK Renata, KMIECIŃSKA-MACIEJEWSKA Joanna: Josif Brodski (24 V 1940 — 28 I 1996). *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 1 s. 46-51

86. CŁAPA Marta, FLESZAR Halina, KMIECIŃSKA-MACIEJEWSKA Joanna: Julian Kawalec — powieściopisarz, nowelista, poeta. *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 2 s. 47-54

87. FLESZAR Halina: Ważniejsze rocznice i obchody w 1997 roku. *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 2 s. 61-76

88. GIEWARTOWSKA Danuta: „Oto dzień nowy i świat nowy Tysiącem dziwów gra mi”.

Montaż poetycko-muzyczny. *Por. Bibl.* 1996 nr 5 s. 30-33

89. GÓRNY Iwona: **Henryk Vogler — prozaik, eseista, dramaturg, krytyk literacki i teatralny.** *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 1 s. 52-56

90. JAROSIŃSKA Beata: **Ważniejsze rocznice w roku 1997.** *Por. Biul.* 1996 nr 11 s. 30-34

91. KAMIENIARZ Anna: **Z problemów udostępniania : wolny dostęp do pólek, bibliobusy.** *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 2 s. 21-33

92. KAPAŁKA Regina: **Anna Achmatowa (zestawienie bibliograficzne).** *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 1 s. 32-38

93. KAPAŁKA Regina: **Stefan Kisielewski (zestawienie bibliograficzne w wyborze).** *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 3 s. 21-27

94. KONAT-ZGÓDKA Jadwiga: **Scenariusz konkursów czytelniczych „To co wyróżnie i to co jadamy” oraz „Jak i czym podróżujemy”.** *Kwart. Metod.* 1996 nr 4 s. 48-57

95. KOTECKA Lucyna: **Kto to jest Papusza?** *Por. Bibl.* 1996 nr 4 s. 27-29

Cygańska poetka z Gorzowa Wielkopolskiego

96. KRETO Barbara: **„Zagrożenie życia na Ziemi”.** Propozycja dyskusji panelowej. *Por. Bibl.* 1996 nr 1 s. 34-37

97. KUCHARSKA Mirosława: **Pasowanie na czytelnika.** *Bibl. Zamoj.* 1996 nr 4 s. 53-56

98. KUCHARSKA Mirosława: **Mikołaju — Mikołaju.** Scenariusz imprezy mikołajkowej dla dzieci. *Bibl. Zamoj.* 1996 nr 4 s. 43-45

99. KUSZCZAK Anna: **Rocznice literackie 1997.** *Bibl. Zamoj.* 1996 nr 4 s. 57-62

100. KUŹMIŃSKA Krystyna: **Opinie bibliotekarzy o literaturze dziecięcej ostatnich lat.** *Por. Bibl.* 1996 nr 12 s. 1-8

101. LATOSIK Danuta: **Czy znasz te panie?** Konkurs dla dzieci dotyczący wybitnych kobiet w historii. *Por. Bibliogr.-Metod.* 1996 nr 1 s. 47-53

102. ŁABĘDZKA Violetta: **Pola Gojawiczyńska (zestawienie bibliograficzne w wyborze).** *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 2 s. 27-34

103. MARKIEWICZ Zofia: **Biblioteczka edukacji europejskiej.** *Por. Bibl.* 1996 nr 4 s. 19-21
Literatura na temat Rady Europy i Unii Europejskiej

104. MIERNIK Zdzisława: **Jarosław Marek Rymkiewicz.** Zestawienie bibliograficzne w wyborze. *Por. Bibl.* 1996 nr 7/8 s. 33-37

105. MIERNIK Zdzisława: **Kornel Filipowicz.** Zestawienie bibliograficzne w wyborze. *Por. Bibl.* 1996 nr 3 s. 21-25

106. NIEMIEC Feliksa: **Komputer i jego przodkowie.** *Bibl. Zamoj.* 1996 nr 4 s. 49-52
Pogadanka

107. OLEASZEWSKA-PORZYCKA Izabela: **Scenariusz konkursu czytelniczego pt. „Książka w średniowieczu”.** *Kwart. Metod.* 1996 nr 4 s. 33-41

108. OSTROWSKA Maria: **Julian Strykowski (27 IV 1905 — 8 VIII 1996)** prozaik, eseista, tłumacz. *Biul. Inf.-Instr.* 1996 nr 2 s. 55-60

109. PANIEWSKA Aleksandra: **Sondaż „Dzieci z kluczem na szyi w bibliotece”.** *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 2 s. 39-42

Zajęcia w bibliotece

110. PANIEWSKA Aleksandra: **Zabawa literacka.** *Pomag. Sobie w Pr.* 1996 nr 1 s. 29-31
„Kubuś Puchatek”

111. PAPUZIŃSKA Joanna: **Dziecko w świecie emocji literackich.** *Bibl. Rzesz.* 1996 nr 1 s. 24-40

112. PIASECKA Anna: **„Lato z książką” w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Katowicach.** *Kwart. Metod.* 1996 nr 4 s. 25-29

113. PIĘTKA Ewa: **„Bajkowe misz — masz”.** Konkurs na znajomość twórczości H. Ch. Andersena i J. Brzechwy. *Kwart. Metod.* 1996 nr 1 s. 26-31

114. PIJANOWSKA Jadwiga: **Dziecko przedszkolne w bibliotece publicznej.** *Por. Bibl.* 1996 nr 3 s. 10-12

115. **Popularyzujemy książkę dziecięcą w środowisku :** scenariusze imprez organizowanych przez biblioteki samorządowe : (prace nagrodzone w konkursie ogłoszonym przez WiMBP w Rzeszowie, maj — październik 1994 / [wstęp i oprac. Lucyna Kloczkowska]. — Rzeszów : WiMBP, 1995. — 40 s.

116. ŚLEDŹ Agnieszka: **Edith Piaf — pochwała życia i miłości.** Montaż słowno-muzyczny. *Por. Bibl.* 1996 nr 7/8 s. 37-40

117. TRZCIŃSKA Danuta, SŁABA Zofia: **„Poszła w las nauka”.** Projekt inscenizacji według utworu Jana Brzechwy. *Por. Bibl.* 1996 nr 1 s. 28-31

Ochrona przyrody

118. WĄS Teresa: **„Ferie '96 w krainie przygody i fantazji”.** *Por. Bibl.* 1996 nr 7/8 s. 40-43
Formy zajęć

119. WÓJCIK Anna: **Propozycja przysposobienia czytelniczego młodzieży szkół ponadpodstawowych w bibliotece publicznej.** *Bibl. Lub.* 1994 nr 125 s. 14-16

120. ŻURAKOWSKI Bogusław: **Wartości wychowawcze w literaturze dziecięcej.** *Bibl. Rzesz.* 1996 nr 1 s. 41-64, przyp.

Autorka jest
pracownikiem PBW
w Zielonej Górze

Podróż do Książkolandii

Wprowadzenie uczniów klas I do biblioteki

Cele:

- stworzenie przyjaznej i serdecznej atmosfery podczas pierwszego kontaktu dzieci z biblioteką,
- budzenie wyobraźni i fantazji dziecka,
- uświadomienie uczniom roli książki w życiu człowieka oraz konieczności właściwego obchodzenia się z książką,
- zaznajomienie dzieci z regulaminem biblioteki i sposobem wypożyczania książek.

Pomoce:

- drogowskazy z napisem „Do Książkolandii”,
- kredki (po jednej dla każdego dziecka),
- koperta z listem do duszka Książkouszka,
- plansze z napisami:
  - Książkolandia (drzwi zewnętrzne biblioteki),
  - Witajcie pierwszaki (drzwi wewn.),
  - Witajcie w Książkolandii duszek Książkouszek (tablica wewn. biblioteki),
  - Otwórz pudełko! (tablica wewnątrz biblioteki),
- portrecik duszka Książkouszka,
- pudełko z ukrytym wewnątrz tekstem zagadek,
  - 3 koszyczki,
  - 2 bużki (uśmiechnięta i smutna),
  - podłużne i okrągłe koraliki,
  - nowe i zniszczone książki (wystawa),
  - kolorowe ilustracje mola książkowego i myszy niszczących książki (wystawa),
  - tekst Prośba książki,
  - napis Książka i jej użytkownicy (wystawa),
  - kilka arkuszy szarego papieru pakowego.

Czas trwania — 45 minut.

Przebieg podróży.

1. Wizyta.

(Bibliotekarka udaje się do klasy Ib)

Dzisiaj zabiorę was w niecodzienną i tajemniczą podróż. Za chwilę udamy się do Książkolandii czyli Krainy Książek. Opiekuje się nią śmieszny duszek Książkouszek. Być może uda się wam go zobaczyć, choć z duszkami różnie bywa. Nie każdemu i nie zawsze chcą się ukazać.

Ponieważ Książkolandia jest krainą niewielką, naszą podróż odbędziemy etapami.

(Klasa zostaje podzielona na dwie grupy. Grupa I opuszcza salę i udaje się w podróż. Grupa II odbędzie tę samą podróż na kolejnej lekcji.)

2. W którą stronę?

Dotarcie do Książkolandii ułatwią nam drogowskazy. Rozejrzyjcie się uważnie i odnajdźcie je, abyśmy mogli pójść we właściwym kierunku.

(Dzieci ruszają tropem drogowskazów i docierają do drzwi biblioteki, na których widnieje napis Książkolandia.)

3. Najtrudniejszy pierwszy krok.

Do Książkolandii wiodą różne drogi (rozłożone papiery). Wybierzcie jedną z nich i stańcie obok niej. Ponieważ w życiu każdego człowieka pierwszy krok jest najważniejszy, dlatego upamiętnimy go. Postawcie swoją stopę na drodze i obrysujcie jej kształt. Wewnątrz zapiszcie swoje nazwisko.

(Bibliotekarka otwiera drzwi biblioteki)

Popatrzcie. Na drzwiach przypięta koperta. Napis zachęca do przeczytania ukrytego w niej listu. Może to list od naszego tajemniczego duszka?

Do nieznanymi przyszłych czytelników

Zanim wstąpisz w Książkolandii progi, wypowiedz imię, mój gościu drogi, w jaki chcesz sposób:
a więc wesóło lub ze zdziwieniem,
możesz też podać imienia zdrobnień.

Gdy jesteś smutny,
możesz ze smutkiem imię powiedzieć,
lecz mieć nadzieję ci nie zawadzi,
że wkrótce znajdziesz uśmiech na twarzy.
Zatem do dzieła, mili nieznanu.

Bardzo ciekawy was

duszek Książkouszek

(Bibliotekarka sprawdza czy dzieci zrozumiały treść zadania. Pierwszaki przekraczają próg Książkolandii wypowiadając swoje imię w dowolny sposób.)

4. W poszukiwaniu tajemniczego duszka.

(Dzieci szukają duszka po całej bibliotece, odkrywają jego zabawny portrecik oraz tajemnicze pudełko kryjące w swoim wnętrzu kolejne zadanie.)

Przyszły czytelniku

Żeś bardzo mądry, nie wątpię wcale.
Rozwiąż więc, proszę, moje zadanie
i w mig odpowiedz: co to takiego?

Chętnie bierzesz mnie do ręki,
gdy ci bardzo smutno.
Ja twe troski wnet rozpraszam,
gdy czytasz cichutko.

Czy wiesz, mój drogi, co to takiego?
Jeżeli nie wiesz — służę pomocą.
Jeśli odgadłeś — z równą ochotą
w drugiej zagadce odpowiedz: co to?
Choć wzrostem niewielka kartek mam bez liku.
Chętnie ci opowiem o małym szewczyku,
co go Dratewką trafnie nazwali.

A później o nim chętnie czytali
mali i duzi, chłopcy, dziewczynki.
Wszyscy z nich mieli wesołe minki
w czasie lektury tej pięknej pani.

Czy wiesz, jak panią tę nazywamy?
Tak. To o książkach była tu mowa
a gratulacje, z ochotą wielką,
ślą ci książeczki stare i nowe,
co w Książkolandii mieszkają sobie.

5. O zwyczajach panujących w Książkolandii słów kilka.

(Dzieci siadają wygodnie na podłodze. Bibliotekarka opowiada o zwyczajach panujących w Książkolandii [regulamin biblioteki] i o zasadach korzystania z jej bogactw.)

Uczestnicy zabawy wypowiadają się na temat roli książki w życiu człowieka, mówią także o potrzebie szanowania książek.)

6. Spacerkiem po wystawie „Książka i jej użytkownicy”

(Bibliotekarka i dzieci komentują wspólnie, w jaki sposób obchodzili się z książką różni jej użytkownicy: niedbałe dzieci, owady, zwierzęta, woda, ogień i czas.)

Jedno z dzieci odczytuje Prośbę książki)

— Zanim zaczniesz mnie czytać, umyj ręce.

— Nie czytaj mnie podczas jedzenia.

— Nie zaginaj moich rogów.

— Nie pisz i nie rysuj na moich kartach.

— Oblóż mnie w papier lub folię.

— Nie śliń palców przy przewracaniu moich kartek.

— Nie skręcaj mnie, gdy jestem cienka.

— Podklej mnie, gdy jestem uszkodzona.

— Nie czytaj mnie przy słabym świetle.

— Przerwę w czytaniu zaznacz zakładką, a mnie odstaw na półkę.

7. Pociągiem do wypożyczalni.

(Bibliotekarka uczy dzieci słów krótkiej piosenki do znanej im melodii „Jedzie pociąg z daleka”)

Jedzie pociąg z Ib.

Wkrótce doczekamy się.

Bibliotekarz z książkami
stanie zaraz przed nami.

Pierwszaki ustawiają się gęsiego za bibliotekarką i wesoło śpiewając ruszają do wypożyczalni. Tutaj, stosując się do uzyskanych wcześniej wskazówek (patrz pkt. 5), wypożyczają pierwszą książkę.

8. Informacja zwrotna.

Nasze spotkanie powoli dobiega końca.

Jeśli się wam podobało, wybierzcie podłużny koralik z koszyczka oznaczonego uśmiechniętą buźką i wrzućcie do koszyczka pustego. Jeżeli nasze spotkanie nie podobało się wam, wybierzcie koralik okrągły i wrzućcie do pustego koszyczka.

9. Powrotna podróż.

Każda podróż kiedyś się kończy. Nasza również, ale zanim to nastąpi żegnam tych, którzy:

— lubią czytać książki,

— lubią niespodzianki,

— z przyjemnością odwiedzą nas kolejny raz.

Książkouszek przygotował dla was dwie niespodzianki. Ja także mam dla was niespodziankę.

(Bibliotekarka rozdaje dzieciom słodycze)

A teraz specjalny pociąg zawiezie nas do klasy, w której kolejna grupa czeka na spotkanie z Książkouszkiem.

Autorka jest pracownikiem
Szkoły Podstawowej nr 3
w Zgierzu

Katalogi biblioteczne jako informatory o zbiorach w bibliotece

Konspekt lekcji

Cele edukacyjne: Uczeń po lekcji umie korzystać z katalogów bibliotecznych, właściwie odczytuje informacje o książce z karty katalogowej, potrafi samodzielnie poszukiwać w bibliotece materiałów na dany temat. Uczeń potrafi skorzystać z różnych źródeł informacji.

Metoda: Metoda aktywizująca — dyskusja wielokrotna, praca w grupach, rozmowa kierowana.

Pomoce: Książki, karty katalogowe, skrzynki z katalogów, polecenia na kartkach.

Uzasadnienie: Zajęcia mają na celu zapoznanie ucznia z katalogami bibliotecznymi i sposobami wyszukiwania informacji.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

I. Powitanie i zawiązanie akcji.

1. Nauczyciel wita uczniów i prosi o szczególne zachowanie ciszy, ponieważ lekcja przeprowadzana jest w czytelni biblioteki pedagogicznej.

2. Rekapitulacja wstępna — nauczyciel nawiązuje do lekcji poprzednich i prosi o przypomnienie dokumentów jakie gromadzi biblioteka. Aktywni uczniowie zgłaszają odpowiedzi.

3. Swobodna rozmowa na temat różnych sposobów poszukiwania książek w bibliotece: wolny dostęp do półek (zwłaszcza w bibliotekach publicznych), informacja bibliotekarza, korzystanie z katalogów.

Podanie i zapisanie tematu lekcji.

Nauczyciel podkreśla znaczenie katalogów jako:

— głównego źródła informacji o zbiorach gromadzonych w bibliotece, zarówno dla czytelnika, jak i bibliotekarza,

— przewodnika po bibliotece,

— informatora o książkach znajdujących się w bibliotece i ich miejscu na półce.

II. Katalog — karta katalogowa — książka.

1. Nauczyciel poprzez ogólne pytania ukierunkowuje uczniów do tematu lekcji.

N: Co to jest katalog?

U: **Katalog biblioteczny** — to spis książek znajdujących się w bibliotece, sporządzony wg ustalonych przepisów, ułożony w określonym porządku ze wskazaniem miejsca na półce.

N: Jak dzielimy katalogi? Przypomnij jakie katalogi prowadzi Twoja biblioteka szkolna?

U: Biblioteka mojej szkoły prowadzi katalog alfabetyczny, rzeczowy, katalog tytułowy oraz lektur szkolnych.

Wyróżniamy katalogi:

— **alfabetyczne** — gromadzą opisy wszystkich książek znajdujących się w bibliotece,
— **rzeczowe** — gromadzą opisy książek wg zawartości treści.

N: Kiedy korzystamy z katalogu rzeczowego, a kiedy z katalogu alfabetycznego?

U: Z katalogu rzeczowego korzystamy w sytuacji, gdy znamy temat lub problematykę książki, a nie znamy autora.

Natomiast z alfabetycznego katalogu skorzystamy, gdy znamy autora lub tytuł pracy zbiorowej.

Nauczyciel prezentuje szufladki katalogowe, zwraca uwagę na rozdzielacze literowe w katalogu alfabetycznym i rozdzielacze z nazwą działu w katalogu rzeczowym.

N: Z czego składa się katalog?

U: Katalog tworzą **karty katalogowe** ułożone w skrzynkach. W przypadku katalogu alfabetycznego karty ułożone są alfabetycznie wg nazwisk autorów lub pierwszego wyrazu tytułu pracy zbiorowej, w katalogu rzeczowym karty ułożone są wg UKD, natomiast wewnątrz każdego działu alfabetycznego według nazwisk autorów.

2. Ćwiczenia w zespołach

Nauczyciel rozdaje każdemu zespołowi (2-, 3-osobowe) książkę i dołączoną do niej kartę katalogową. Prosi o zapoznanie się uczniów z kartą katalogową, porównując zapis na karcie ze stroną tytułową. Nauczyciel omawia schemat karty katalogowej, natomiast uczniowie podają poszczególne elementy opisu katalogowego książki.

Hasło (autorskie lub tytułowe)	sygnatura
Tytuł: dodatek do tytułu/autorzy; współpracownicy — Wyd. Miejsce wydania: wydawca, data wydania — Objętość: ilustracje; format (tytuł serii) ISBN nr inwentarzowy	klasyfikacja UKD

Zwrócenie uwagi na nazwisko autora, tytuł książki i sygnaturę. Wyjaśnienie, że hasłem nazywamy nazwisko autora lub pierwszy wyraz tytułu (w przypadku pracy zbiorowej). Wyróżniamy więc **hasło autorskie** i **hasło tytułowe**. Zapisanie notatki do zeszytu. (Uczniowie podają przykłady na podstawie książek, które otrzymali).

3. Losy — karty katalogowe.

Nauczyciel rozdaje uczniom losy — karty katalogowe. Połowa klasy otrzymuje karty z katalogu alfabetycznego i za zadanie ma odnalezienie tej książki na półce lub wskazanie gdzie ona się znajduje.

Druga połowa klasy otrzymuje karty z katalogu rzeczowego i musi znaleźć właściwe miejsce tej karty w katalogu rzeczowym.

Po wykonaniu zadania uczniowie prezentują odpowiedzi.

4. Rozsypanka—układanka.

Grupa podzielona na 2-, 3-osobowe zespoły, losuje kopertę zawierającą powiększoną do formatu A3 kartę katalogową porozcinaną na paski. Zadaniem zespołów jest ponowne ułożenie całości.

Nauczyciel prosi o wskazanie hasła na karcie, zwraca uwagę na sygnaturę i kolejność zapisu na karcie.

Po rozwiązaniu ćwiczenia każdy uczeń otrzymuje czystą kartę katalogową do wklejenia do zeszytu i uzupełnienia ją danymi swojej ulubionej książki.

III. Podsumowanie zajęć. Rekapitulacja wtórna.

W celu utrwalenia zdobytych wiadomości uczniowie przypominają podział katalogów i układ kart w nich zawartych. Najbardziej aktywni uczniowie na lekcji otrzymują ocenę.

Nauczyciel rozdaje ostatnie polecenia na kartach, które są podsumowaniem całej lekcji.

Zespół I

1. Wyszukaj w katalogu rzeczowym 2 książki o życiu zwierząt. Podaj symbol tego działu.

2. Wymień nazwisko ulubionego autora, sprawdź w katalogu jakie książki tego pisarza znajdują się w bibliotece.

Zespół II

1. Wyszukaj w katalogu alfabetycznym, jakie tytuły książek M. Przetacznikowej znajdują się w bibliotece.

2. Podaj sygnatury i znak klasyfikacyjny tych książek.

Zespół III

1. Sprawdź w katalogu, czy w bibliotece znajduje się „Encyklopedia wiedzy o książce”.

2. Wskaż miejsce, gdzie leży ta książka.

Zespół IV

1. Wyszukaj kartę katalogową książki J. Muszkowskiego „Życie książki”. Zapisz ile egzemplarzy tego tytułu znajduje się w bibliotece.

2. Podaj przykład karty katalogowej z hasłem tytułowym.

Zespół V

1. Wyszukaj w katalogu książki na temat KEN. Podaj tytuły i autorów.

2. Napisz przykład karty katalogowej z hasłem autorskim.

Zespół VI

1. Sprawdź w katalogu rzeczowym czy w bibliotece jest książka o F. Chopinie. Podaj znak klasyfikacyjny.

2. Podaj sposób ułożenia kart w katalogu rzeczowym.

Zespół VII

1. Wyszukaj w katalogu książkę o życiu A. Mickiewicza. Gdzie szukałeś informacji?

2. Kiedy korzystamy z katalogu alfabetycznego, a kiedy z rzeczowego?

Zespół VIII

1. Kto jest autorem książki „Gramatyka języka polskiego?” Podaj przykłady.
2. Gdzie szukałeś odpowiedzi?

Zespół IX

1. W jakim dziale klasyfikacji UKD znajdziemy informacje na temat bibliotek i ich historii?
2. Podaj kilka przykładów.

Zespół X

1. Podaj sygnaturę książki D. Siemek „Gry i zabawy ruchowe”.
2. Wskaż dział, w którym będziesz szukał książki.

Zespół XI

1. Sprawdź w katalogu alfabetycznym jakie książki J. Rudniańskiego znajdują się w bibliotece.
2. Podaj klasyfikację i miejsce na półce.

IV. Pożegnanie i informacja zwrotna.

Informacja zwrotna dla nauczyciela. Nauczyciel prosi, by uczestnicy wskazali liczbą podniesionych palców czy:

- rozumieją, co to jest katalog?
- wiedzą, kiedy z niego korzystać?

— potrafią za pomocą sygnatury odnaleźć książkę na półce?

Jeżeli odpowiedzi brzmią „tak” — pokazują 5 palców, im większe wątpliwości — tym palców mniej.

Podziękowanie uczniom za udział w lekcji. Serdeczne podziękowanie nauczyciel wraz z klasą kieruje do pani dyrektor biblioteki za możliwość przeprowadzenia zajęć.

WNIOSKI

1. Lekcja przeprowadzona w bibliotece pedagogicznej daje możliwość utrwalenia i sprawdzenia wiadomości o katalogach ze względu na bardzo dobre opracowanie katalogów.

2. Uczniowie szczególnie aktywnie pracują w grupach, tym bardziej iż praca zespołowa prowadzona jest z wykorzystaniem rekwizytów i książek, kart katalogowych, katalogów.

3. Wprowadzenie ćwiczeń i dyskusji wielokrotnej aktywizuje młodzież i sprawia, że zajęcia stają się ciekawsze.

Autorka jest nauczycielką w Szkole Podstawowej

Janina Górniak

Odważyliśmy się na aukcję

Plastyczny konkurs dla dzieci i młodzieży, organizowany przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną we Włocławku, w roku 1997 miał już swoją trzecią edycję. Organizowany od 1993 roku, przekształca się w biennale plastyki dziecięcej, traktowanej coraz poważniej przez uczniów szkół włocławskich oraz nauczycieli i instruktorów wychowania plastycznego. Nazwa konkursu „Włocławek moje miasto” sprawiła, że współorganizatorem, od pierwszej edycji, jest Włocławskie Towarzystwo Samorządowe i coraz łatwiej znajduje się sponsorów, czyli fundatorów nagród dla uczestników. Jak przystało na konkurs dotyczący miasta, honorowy patronat sprawuje jego prezydent. Przekształcaniu się konkursu w imprezę coraz bardziej znaczącą tak dla organizatorów, jak i uczestników, sprzyja fakt,

iż WBP ma coraz więcej kontaktów z włocławskimi plastykami. To oni są profesjonalnymi jurorami konkursu, a swój udział w jego przygotowaniu traktują społecznie.

W minionym roku na konkurs wpłynęło 270 prac wykonanych różnymi technikami — od malarstwa po rysunek i grafikę. Wiek uczestników waha się od lat 7 do 19, czyli duża rozpiętość, ale za to wiele radości dla jurorów podczas przeglądu prac i typowania do nagród. Bo właśnie taki konkurs pozwala poznać dziecięce wizje i wyłuskać prawdziwe talenty. Spośród wspomnianych 270 prac jury, któremu przewodniczył artysta malarz Józef Stolorz, do nagród i wyróżnień wytypowało 43 dzieła młodych twórców, z uwzględnieniem trzech kategorii wiekowych i technik, jakimi były wykonane. Ogłoszenie wyników miało miejsce 5 grud-

Autorka artykułu z prowadzącym licytację Józefem Stolorzem

dnia ub. r. i ten dzień był w bibliotece dniem wyjątkowym. Uczestnicy konkursu z radością przyjęli ogłoszone wyniki oraz hojność sponsorów fundujących nagrody. Żaden z uczestników konkursu nagrodzony I, II czy III nagrodą bądź wyróżnieniem nie opuścił biblioteki z pustymi rękoma. Dzieciarnia otrzymała aparaty fotograficzne, radiomagnetofony, książki-albumy z dziedziny malarstwa, piękny aparat telefoniczny, nie mówiąc już o łakociach, maskotkach czy gadżetach będących reklamówkami różnych firm i instytucji. Tym wydarzeniom towarzyszyły lokalne media — prasa, radio i telewizja, które nie tylko odpowiednio konkurs nagłośniły, ale także były fundatorami nagród.

Konkurs zakończył się 5 grudnia, ale zapewniliśmy jego uczestników, że kolejna edycja odbędzie się w roku 1999, że będzie miał jeszcze wspanialszą oprawę i bogatszy finał. Takie zapewnienie od organizatora wymaga jednak przygotowywania imprezy, już od następnego dnia po finale, przechodzącej do historii.

Popularność, jaką cieszy się konkurs wśród najmłodszych wrocławian, mobilizuje

nas, pracowników biblioteki, do podejmowania działań, które będą naszym wsparciem w kolejnym etapie. Stąd pomysł na przeprowadzenie aukcji prac wyróżnionych i nagrodzonych w konkursie. Nie bardzo byliśmy pewni wyników aukcji. Tego nigdy przecież nie można przewidzieć nawet wówczas, kiedy pod młotek idą dzieła uznanych mistrzów, a co dopiero powiedzieć, kiedy na aukcję wystawia się prace dzieci. Ale zaryzykowaliśmy. Z pomocą przyszedł nam ponownie Józef Stolorz, pod dyktando którego przygotowywaliśmy się do tego, jak na bibliotekę, niecodziennego wydarzenia. Aukcję poprzedził mini koncert Orkiestry Kameralnej Zespołu Szkół Muzycznych pod batutą zaprzyjaźnionego z nami wrocławskiego muzyka — Stanisława Leszczyńskiego. „Małe arcydzieła wielkich mistrzów”, bo taki tytuł miał koncert, wprowadziły oczekujących na aukcję w odpowiedni nastrój. Kilkadziesiąt osób zebranych w Czytelnicy Prasy, która w tym dniu była salą koncertową i domem aukcyjnym, nie miało wątpliwości, iż jest to wyjątkowe wydarzenie.

Licytację rozpoczęliśmy z drzeniem serca, bowiem wśród zebranych rozpoznawaliśmy i przedstawiciele urzędu miejskiego i wojewódzkiego, dyrektorów szkół ponadpodstawowych, rodziców dzieci, których prace szły pod młotek, a także i tych, którzy chcieli zobaczyć, jak biblioteka poradzi sobie z aukcją.

Cena wywoławcza każdej pracy była symboliczna — 1 zł. W miarę rozwoju licytacji rosła atmosfera napięcia i rosły kwoty zgłaszane przez licytujących. Coraz częściej zaczęły padać sumy 25 i 40 zł, aż w końcu niektóre z prac osiągnęły cenę przekraczającą i 100 zł. Najwięcej emocji wzbudziła praca młodziutkiej Patrycji Gawineckiej zatytułowana „Włocławek jesienią”. I to ona, sprzedana podczas aukcji za kwotę 180 zł, zdobyła gabinet wojewody włocławskiego.

W sumie aukcja okazała się przedsięwzięciem niezwykle udanym, a uzyskane pieniądze, około 1.700 zł pozwolą nam

zorganizować kolejną, IV edycję konkursu w większym stopniu samodzielnie. Sponsorzy, a takich na pewno nie zabraknie, uczynią konkurs bardziej atrakcyjnym dla jego uczestników.

Rok 1999 będzie rokiem poprzedzającym przełom wieków i tysiącleci i dlatego ogłaszając IV edycję konkursu proponujemy dzieciom i młodzieży, by tematem prac był „Włocławek XXI wieku”. Być może dziecięce postrzeganie świata pozwoli nam dorosłym poznać, czego najmłodszy obywatel Włocławka od nas oczekują, w jakim mieście chcieliby żyć i pracować. Ich wizje mogą być praktyczną wskazówką dla gospodarzy Włocławka przy planowaniu jego rozwoju. Jeśli to nam, pracownikom biblioteki się uda, konkurs „Włocławek moje miasto” odniesie wspaniały sukces.

Autorka jest pracownikiem
ds. promocji
w WBP Włocławek

Ukazuje się od maja 1992 r.

Notes

wydawniczy

W każdym numerze:

- zapowiedzi wydawnicze
Centrum Informacji o Książce
- największy w kraju, liczący
około 1000 tytułów zestaw
nowości wydawniczych
- bestsellery hurtowni - cykliczna analiza
wyników sprzedaży w największych
firmach dystrybucyjnych
- publicystyka poświęcona problemom
ruchu wydawniczego
- kronika: co słychać w branży?
- problemy bibliotek

Adres redakcji: 00-849 Warszawa, ul. Pereca 13/19 m. 713

**MIESIĘCZNIK
WYDAWCÓW,
KSIĘGARZY,
BIBLIOTEKARZY,
HURTOWNIKÓW**

**I WSZYSTKICH
ZAINTERESOWANYCH
RYNKIEM KSIĄŻKI**

oferujemy prenumeratę

tel./fax 624-84-24

Konkurs na ekslibris dla dzieci i młodzieży „Żary '98”

Zapraszamy po raz siódmy do uczestnictwa w konkursie — VII Biennale Dzieci i Młodzieży na Ekslibris „Żary '98”...

...Z dotychczasowych obserwacji wynika, że nadsyłane ekslibrisy nasi uczestnicy wykonują głównie dla swoich bibliotek domowych. Jest to niewątpliwie cenne świadectwo praktycznego funkcjonowania sztuki w życiu codziennym.

Życzymy wszystkim, którzy odważą się rezultaty swojej twórczej pracy poddać ocenie Jury jak najwyższych laurów.

Dyrektor
Miejskiej Biblioteki Publicznej
mgr Jan Tyra

I. WARUNKI UCZESTNICTWA

1. Do konkursu zapraszamy dzieci i młodzież w wieku od 6 do 19 lat.

2. Każdy może nadesłać dowolną ilość prac — ekslibrisów, wykonanych w dowolnej technice graficznej w 3 egzemplarzach autorskich, tzn. sygnowanych własnoręcznym podpisem autora (podpis wykonuje się ołówkiem). Dopuszcza się również technikę kopiowania rysunku w cynkotypii (ozn. symbolem P1) i w offsecie (P7), pod warunkiem przedłożenia trzech odbitek z tej kliszy. Preferowane będą tradycyjne techniki ryto-trawione. Prosimy nie nadsyłać odręcznych projektów i rysunków.

3. Ekslibrisów nie należy oprawiać, zrobią to organizatorzy wystawy.

4. Szczegółowa tematyka tych grafik jest dowolna. Prace konkursowe muszą jednak spełniać warunki znaku własnościowego książki z księgozbioru prywatnego, instytucji lub organizacji.

5. Wymiary prac — dowolne, jednak nie przekraczające formatu A6 (105 × 148 mm).

6. Dla sprawnego przeprowadzenia Konkursu prosimy spełnić również następujące warunki:

- a) na odwrocie każdego ekslibrisu należy wpisać ołówkiem czytelnie następujące dane o autorze:
- nazwisko i imię,
  - rok urodzenia, klasa — np.: 1983 r. Kl VIII,
  - miejscowość zamieszkania i skrótowo placówkę — np.: Żary, SP 1,

— technikę wykonania i rok powstania pracy — np.: gipsoryt, 1995 r.

b) do nadesłanych prac konkursowych prosimy dołączyć zbiorczy wykaz z następującymi danymi:

— nazwiska i imiona autorów, rok urodzenia, — klasę w roku szkolnym 1997/1998 opis prac, tj. tekst (napis) zawarty w obrazie, technikę i rok powstania pracy — np.: EXLIBRIS SZYMONA KOBYLŃSKIEGO, linoryt, 98 rok,

— dokładny adres placówki oświatowej lub upowszechniania kultury z kodem pocztowym i numerem telefonu (przy zgłoszeniach indywidualnych — adres domowy),

— imię i nazwisko nauczyciela lub instruktora plastyki.

Uwaga: w przypadku niemożności identyfikacji autora prac — ekslibris nie zostanie dopuszczony do oceny Jury.

7. Prace nadesłane stają się własnością organizatorów. Zastrzega się prawo bezpłatnego reprodukcji ekslibrisów w celach popularyzatorskich.

8. Wszystkie prace należy nadsyłać na adres sekretariatu Konkursu:

Miejska Biblioteka Publiczna
ul. Wrocławska 11, 68-200 Żary
z dopiskiem „Konkurs na Ekslibris”
telefon: (0-68) 374-37-36

II. TERMINY

1. Prace konkursowe przyjmujemy do 15 czerwca 1998 r.

2. Obrady Jury — sierpień 1998 r.

3. Podsumowanie Konkursu wernisaż, wręczenie nagród planuje się 8 listopada 1998 r. O dokładnym terminie i miejscu uczestnicy zostaną przez organizatorów powiadomieni w oddzielnej korespondencji.

II. JURY — NAGRODY

1. W skład Jury wejdą artyści plastycy i przedstawiciele organizatorów.

2. Jury oceni prace, zakwalifikuje na wystawę, przyzna nagrody i wyróżnienia.

3. Nagrody i wyróżnienia przyznawane będą w następujących grupach wiekowych.

— grupa I od 6 do 10 lat (kl. 0-IV)

— grupa II od 11 do 15 lat (kl. V-VIII)

— grupa III od 16 do 19 lat — szkoły ponadpodstawowe

— grupa IV — młodzież plastycznych szkół średnich.

Przewiduje się w każdej grupie jedną I nagrodę, dwie II nagrody, oraz nagrody trzecie i wyróżnienia. Jury może dokonać innego podziału nagród.

4. Jury może przyznać wyróżnienia osobom prowadzącym zajęcia plastyczne, za efekty ich wychowanków w Konkursie.

5. Uczestnicy Konkursu, których ekslibrisy zostaną zakwalifikowane na Wystawę (laureaci) otrzymają dyplomy i katalogi wystawy.

90 lat działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sandomierzu

90 lat
Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Jana Długosza
w Sandomierzu
AD-1997

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza w Sandomierzu swą 90-letnią działalnością wpisała się na stałe w karty dziejów miasta. Początki biblioteki sięgają roku 1906 i związane są z porewolucyjną odwilżą, kiedy to na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego powstawały liczne organizacje społeczno-polityczne. Wśród nich utworzono także Sandomierskie Koło Macierzy Szkolnej, którego sekcja czytelnictwa z inicjatywy ks. Jana Gajkowskiego 20 listopada 1906 r., powołała do życia Bibliotekę Miejską im. Jana Długosza.

Zasadniczą działalność biblioteka rozpoczęła jednak w kwietniu 1907 r. i tę datę umownie przyjmuje się za datę powstania biblioteki. W chwili otwarcia księgozbiór biblioteki liczył 800 woluminów, a po pierwszym roku działalności już prawie 1500, z którego korzystało 201 czytelników.

Lata zaborów i okres I wojny światowej to w działalności biblioteki czas wielu trudności, które z krótkimi przerwami w pracy biblioteka kierowana przez powstałe w 1909 r. Towarzystwo Biblioteki Publicznej i Czytelnicy im. Jana Długosza przezwyciężyła wchodząc w niepodległość z siedmiotysięcznym księgozbiorem. W pierwszym roku po odzyskaniu niepodległości biblioteka dokonała 16 800 wypożyczeń, co było rekordową liczbą od czasu powstania placówki.

Pierwszą siedzibą biblioteki przez krótki okres był dom prywatny w Rynku, skąd przeniesiono ją do Domu Długosza, a w lipcu 1911 r., do pomieszczeń przy ulicy Zamkowej, w których pracowano do wybuchu II wojny światowej.

Wojna przerwała działalność biblioteki, ale księgozbiór niemalże w całości udało się uratować. Już w kwietniu 1945 r. biblioteka wznowiła działalność z siedzibą w Ratuszu. W 1947 r. dysponowała księgozbiorem liczącym 9200 woluminów.

W 1955 roku Miejska Biblioteka połączyła się z Powiatową Biblioteką i do czasu reformy administracyjnej funkcjonowała jako Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Długosza w Sandomierzu.

Biblioteka poza oddziałami w głównej siedzibie ma także 2 filie, w których zgromadzone są 32 tysiące woluminów z liczącego 94 tys. księgozbioru MBP, z czego 34 tys. udostępnia się w Wypożyczalni, 18 tys. w Oddziale dla Dzieci i 10 tys. w Czytelnicy. Sandomierska biblioteka może poszczycić się bardzo atrakcyjnymi tytułami zarówno starodruków, czasopism XIX- i XX-wiecznych, sandomirianów, regionalistów, a także bardzo cennych wydawnictw współczesnych.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach około 60 starodruków. Najstarszy z nich pochodzący z roku 1663 to „Geometra Polski”. Do cymeliów należą także „Do Stanisława Małachowskiego Anonima Listów kilka” H. Koliątaja — I wydanie z 1788 r. oraz 5 starodruków pochodzących z Drukarni Jezuickiej w Sandomierzu w tym „Trojaki pokłon kaznodziejski niedzielnny” z 1732 r.

Cenne zbiory z XIX w. to „Słownik geograficzny Królestwa Polskiego” — 1889 r., „Słownik Języka Polskiego” B. Lindego — 1854 r., „Bibliografia Johera”, encyklopedie: „Staropolska” i „Gutenberga”, wielkie wydania literatury, historii i geografii, Kodeks Napoleona oraz herbarze.

W swoich zbiorach posiada wiele książek o Sandomierzu — między innymi „Monografię miasta Sandomierza” M. Bulińskiego — 1879, „Wspomnienia sandomierskie i opis miasta Sandomierza” J. Chądzyńskiego — 1850 r., „Pamiętnik Świętokrzyski” A. Patkowskiego — 1931 r., jak również wiele roczników czasopism, poczynając od roku 1841 takich jak Tygodnik Ilustrowany, Wędrowiec, Przegląd Tygodniowy, Biblioteka Warszawska oraz czasopisma sandomierskie: Ziemia Sandomierska, Kronika Diecezji Sandomierskiej, Studia Sandomierskie.

Ostatnie cenne nabytki Biblioteki to: Encyklopedia Britannica — 1995 r., trzytomowy Słownik Języka Angielskiego Webstera.

Pogadanka o słupskiej poetce Marcie Aluchnie-Emelianow

*„Gdzie snując się wśród tłumów
wywołane z kamienia
w cielesność wchodzą cienie
tych co tu byli
nie wiedząc, że zawsze będą
i toczy się żyłami miasta
jego czas pojednany...”*

Słupsk 1965

Marta Aluchna-Emelianow „*To miasto*”

By „wywołać z kamienia” poezję Marty Aluchny-Emelianow, tak lubianą i obecną w życiu naszego miasta, gdy poetka była wśród nas, a obecnie — niestety — zapomnianą, bibliotekarze Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Słupsku zorganizowali cykl spotkań oraz innych imprez dla młodzieży poświęconych pamięci tej wspaniałej postaci.

Dlaczego właśnie teraz? Otóż w 1996 r. minęła 90 rocznica urodzin i 5 rocznica śmierci Marty Aluchny-Emelianow (1906-1991). Wówczas to Urząd Miasta Słupska, Oddział Słupski ZLP oraz Rodzina Poetki zdecydowali o wmurowaniu tablicy — ku Jej czci — na domu, w którym mieszkała od 1946 do 1991 roku (Słupsk, ul. Zamkowa 3). Odświeżenie tablicy nastąpiło 17 października 1997 r. Temu wydarzeniu towarzyszyły inne imprezy — w Czytelnicy Naukowej WiMBP w Słupsku prezentowano wystawę, na którą składały się cenne pamiątki po Poetce wypożyczone bibliotece przez Rodzinę. Były to piękne fotografie z lat młodości i wieku dojrzałego, świadectwa szkolne, indeks Uniwersytetu Wileńskiego im. Stefana Batorego, gdzie Marta Aluchna-Emelianow studiowała na Wydziale Humanistycznym (1929-1932), odznaczenia za pracę pedagogiczną (z zawodu była nauczycielką), nagrody i wyróżnienia za twórczość literacką oraz tomiki wierszy, opinie krytyków, wywiady itp.

„Lustro mej wyobraźni” — to zarazem tytuł wystawy i nie wydanej za życia poetki tomiku wierszy. O jego wydaniu Pani Marta marzyła za życia, jednak nie dane Jej było sfinalizować marzenia.

Przed obejrzeniem wystawy młodzież miała okazję wysłuchać krótkiej pogadanki nt. życia i twórczości Marty Aluchny-Emelianow oraz pięknych recytacji wierszy w wykonaniu uczennic z klasy teatralnej II Liceum Ogólnokształcącego w Słupsku. Zapalone świece, bukiet suchych, jesiennych kwiatów to elementy dodatkowe, pozwalające wprowadzić w nastrój zadumy i refleksji, nad tym, co przeminęło, co jest i co będzie. W dniu odsłonięcia tablicy młodzi czytelnicy mieli dodatkową atrakcję — członkowie Rodziny i przyjaciele Poetki opowiadali o tym, jaką była mama, babcia, ciocia, koleżanką.

W tym samym czasie wszystkie filie miejskiej WiMBP przypominały postaci i twórczość Marty Aluchny-Emelianow, odbyło się wiele imprez czytelniczych połączonych z wystawkami.

Prelekcje, odczyty, pogadanki, wystawy nt. pisarzy mogą być wciąż atrakcyjnymi formami upowszechniania literatury. Warto poświęcać uwagę również mniej znanym, niemniej równie wielkim ludziom z naszych małych ojczyzn. Wielu z tych, co już odeszli, pozostawiło po sobie namacalne ślady swego istnienia (literaci, architekci, plastycy i inni), a mimo to niewiele o nich wiemy, odeszli w zapomnienie, jak Marta Aluchna-Emelianow. Cykl spotkań Jej poświęconych nielicznym przybliżył jej życie i twórczość, wielu dowiedziało się o niej po raz pierwszy.

Marta Aluchna-Emelianow — życie i twórczość

Marta Aluchna-Emelianow urodziła się 29 marca 1906 r. w Koralówce k. Włodawy w rodzinie zarządcy majątku Piotra Aluchny i jego żony Tekli z Kulikowskich. W 1923 r. Marta Aluchna zdaje maturę

w gimnazjum im. Klaudyny Potockiej w Pułtusku. Już w tym okresie powstają Jej pierwsze wiersze. Naukę kontynuuje w Wilnie, uzyskuje uprawnienia pedagogiczne, podejmuje pracę nauczyciela i jednocześnie studiuje na Uniwersytecie Wileńskim im. Stefana Batorego na Wydziale Humanistycznym. W wieku 19 lat wychodzi za mąż za Alfreda Kolatora i z tego związku 6 kwietnia 1927 r. przychodzi na świat Jej jedyne dziecko — Aldona. W 1939 r. zostaje pozabawiona przez władze litewskie pracy w szkole, rozwodzi się z mężem i niedługo potem wchodzi w związek małżeński z Sergiuszem Emelianowem. W 1941 r. przenosi się z rodziną do Warszawy. Okres wojenny stanowi dla niej przerwę w pracy zawodowej. Żyje z udzielania korepetycji, handlu. Bierze udział w konspiracji, Powstaniu Warszawskim, po jego upadku zostaje wywieziona wraz z innymi na roboty przymusowe do Niemiec. Wojna rozdziela Martę Aluchną-Emelianow z mężem Sergiuszem, nigdy się już nie zobaczą. W 1946 roku Pani Marta powraca do Warszawy, skąd wyjeżdża na krótko do Olsztyna, a pod koniec 1946 r. przyjeżdża do Słupska. Tu pracuje jako nauczycielka do 1962 r., do czasu przejścia na emeryturę. Umiera 26 września 1991 r.

Twórczość

1929 r. — debiut literacki w Wilnie w Almanachu Młodych „Spod Arkad”. W tym czasie związana jest z grupą poetycką „Żagary”, 1945-1946 — wiersze w warszawskim czasopiśmie „Odrodzenie”,

1961-1989 — publikuje wiersze najpierw wspólnie z innymi poetami, a potem sama.

Ukazują się: „Próba liryki”, „Szukanie kształtu”, „Popiół i proch”, „Wiem i nie wiem”, „Świta dzień”, „Wiersze wybrane”, „Tęsknota za jednoznacznością”.

Wśród tomów nie wydanych znajdują się: „Ludzki świat”, „Lustro mej wyobraźni”.

Treścią Jej wierszy — jak sama mówiła, jest człowiek — jego życie i jego przemijanie, zmaganie się z losem, zachwyt nad tym co jest i obawa, co przyniesie jutro, dostrzeganie różnorodnych rzeczy, a w każdej z nich starała się dostrzec sens jej istnienia.

Za swoją twórczość Marta Aluchna-Emelianow otrzymała liczne nagrody i wyróżnienia m.in. Złoty Krzyż Zasługi, nagrodę Miasta Słupska, Złotą Odznakę ZNP, a w r. 1976 Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

Twórczość

1. Aluchna-Emelianow Marta, „Szukanie kształtu” Czytelnik, Warszawa 1962.

2. Aluchna-Emelianow Marta, „Świta dzień” Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1975.

3. Aluchna-Emelianow Marta, „Popiół i proch” Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1964.

4. Aluchna-Emelianow Marta, „Tęsknota za jednoznacznością” Wydawnictwo Literackie, Baltic, Słupsk 1989.

5. Aluchna-Emelianow Marta, „Wiem i nie wiem”, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 1968.

6. Aluchna-Emelianow Marta, „Wiersze wybrane” Czytelnik, Warszawa 1978.

7. Kido Mirosław, Obecny Andrzej, „Dom Grobów Słupskich”; Zeszyt 5 „Marta Aluchna-Emelianow”. Wiersze publikowane i niepublikowane Słupsk, 1997.

Poza tym wiersze Marty Aluchny-Emelianow drukowane były w:

Almanach poetów koszalińskich, „Morski naszyjnik”, Wydział Kultury MRN, Koszalin, 1960.

Próba liryki, publikacja zbiorowa poetów koszalińskich, Wydawnictwo Poznańskie, Koszalin, 1961.

Almanach II, „Poeci Pomorscy”, Wydawnictwo Morskie, Koszalin, 1964.

Sto wierszy polskich, antologia, Wydawnictwo „Iskry”, Warszawa, 1967.

Almanach poetów koszalińskich, „Malowanie w przestrzeni”, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań, 1970.

Almanach klubów literackich ZNP, „Spojrzenia i refleksje”, Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, 1970.

Opracowania o życiu i twórczości. Wywiady i rozmowy

1. Aluchna-Emelianow Marta: Nie zamykać się w sobie. Rozm. przepr. Jerzy Lesław Ordan. *Fakty* 1979 nr 23 s. 6-7.

2. Jankowski Zbigniew: Gorzka mądrość dojrzałego wieku. *Twórczość* 1969 nr 3 s. 110-113.

3. Kobierski Janusz Adam: Marta Aluchna-Emelianow. Głód poznania. *Poezja* 1979 nr 2 s. 67-68.

4. Kryszak Janusz: Grzech anielstwa. *Fakty i Myśli* 1969 nr 3 s. 4-6.

5. Kuriata Czesław: Wiem i nie wiem. *Pobrzeże* 1969 nr 2 s. 21.

6. Misakowski Stanisław: Spóźnione pożegnanie poetki. *Potop* 1992 nr 1 s. 14.

7. Rogoziński Julian: Dłoń czuła jak obłok. *Miesięcznik Literacki* 1978 nr 11 s. 60-62.

Autorka jest
pracownikiem WBP
w Słupsku

Z żałobnej karty

Izabella Majewska-Chałat (1926-1997)

29 grudnia 1997 r. zmarła, po ciężkiej chorobie, Izabella Majewska-Chałat — wieloletni dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce, działacz Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Izabella Majewska-Chałat urodziła się 2 maja 1926 r. w Kleczkowie k. Ostrołęki. Jej rodzice Stefania i Tadeusz Ćwikowie byli nauczycielami i znanymi działaczami społecznymi. Do wojny mieszkała w Kadzidle, gdzie ukończyła Szkołę Powszechną. W 1940 r. została wraz z rodziną wysiedlona do Generalnej Gubernii. Zamieszkali w Jarnutach (ob. gm. Czerwin). Tu rozpoczęła naukę w tajnym Ostrołęckim Gimnazjum i Liceum im. króla St. Leszczyńskiego pod kryptonimem „Golesin”. Ojciec Jej był nauczycielem geografii w tej szkole. W 1944 r. zdała małą maturę.

W latach wojny była sanitariuszką i łączniczką Armii Krajowej. Po wyzwoleniu przez 2 lata uczęszczała do Ostrołęckiego

Liceum, które ukończyła egzaminem maturalnym. W latach 1947-1951 studiowała polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim. W tymże roku wyszła za mąż i rozpoczęła pracę w Liceum Pedagogicznym w Ostrołęce, z którego odeszła na własną prośbę w 1952 r. i zajęła się wychowaniem 2 dzieci. Do pracy pedagogicznej powróciła w 1957 r. jako nauczyciel języka polskiego w Szkole Podstawowej Nr 2 w Ostrołęce. W 1961 r. została powołana na stanowisko kierownika Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce, a w r. 1975 na stanowisko dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce. Dnia 31 grudnia 1982 r., ze względów zdrowotnych, podjęła decyzję o przejściu na wcześniejszą emeryturę.

Izabella Majewska-Chałat była osobą wielce zasłużoną dla rozwoju bibliotekarstwa w byłym powiecie i województwie ostrołęckim. Z chwilą objęcia przez nią kierownictwa Biblioteki rozpoczął się nowy etap w historii naszych bibliotek, okres pełen dynamizmu i licznych osiągnięć. Wymienić tu należy rozwój sieci bibliotecznej, modernizację i poprawę warunków lokalowych, doskonalenie warsztatów pracy, pozyskiwanie dodatkowych środków na zakup książek. Szczególną troskę przejawiała w sprawach kadrowych, uważając, że „bardzo istotną rolę w upowszechnianiu książki odgrywa sam bibliotekarz — jego postawa społeczna, zdolności, przygotowanie zawodowe i autorytet w środowisku”. Dlatego tak dużą wagę przywiązywała do dokształcania pracowników i organizacji różnorodnych form szkoleniowych dla bibliotekarzy. Była inicjatorem i organizatorem licznych przedsięwzięć kulturalnych, które do dziś są mile wspomniane przez starszych czytelników, jak np. Niedziele literackie, „Niedziele na Wsi”, Kurpiowskie Dni Literatury i wiele ciekawych konkursów, w tym Konkurs „Złoty Klos”, w którym kilkakrotnie ostrołęckie zdobywało nagrody zespołowe i indywidualne. Na Jej zaproszenie gościli w Ostrołęce i regionie wybitni ludzie literatury i kultury. Pamiętamy Ją jako dyrektora wymagającego i bardzo obiektywnego. Plany swoje i zamierzenia realizowała z uporem, odwagą i dużym zaangażowaniem.

Izabella Majewska-Chałat pozostanie w naszej pamięci nie tylko jako bibliotekarz, ale również jako działacz społeczny. Jej to zasługą jest powołanie w r. 1964 Oddziału Stowarzysze-

nia Bibliotekarzy Polskich w Ostrołęce. Przewodniczyła naszej organizacji od r. 1964 do r. 1981 (w latach 1964-75 Oddziału, a od r. 1975 Okręgu). Przez dwie kolejne kadencje była członkiem Zarządu Okręgu SBP. Kilkakrotnie była delegatem na Zjazdy Krajowe SBP. Była również członkiem Stowarzyszenia Przyjaciół Bibliotek i Książki w Ostrołęce.

Po przejściu na emeryturę bywała częstym gościem w Bibliotece jako uczestnik imprez literackich i spotkań pracowniczych albo zwyczajnie „wpadała” dowiedzieć się, co nowego słychać. Zawsze pełna energii, życzliwości i serdeczności. Cieszyła się z każdego sukcesu WBP, z zainteresowaniem słuchała wieści z bibliotek samorządowych. Była u nas jeszcze na październikowych imprezach literackich i na początku listopada z wizytą koleżeńską. Pomimo choroby miała w sobie dużo serdeczności dla innych i taką ją zapamiętamy.

Jej drugą życiową pasją po bibliotekarstwie był regionalizm, szczególnie emocjonalnie związana była z Towarzystwem Przyjaciół Ostrołęki, pełniąc od r. 1970

funkcję skarbnika i aktywnie uczestnicząc w licznych przedsięwzięciach Towarzystwa.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej została wyróżniona licznymi odznaczeniami, nagrodami i dyplomami, w tym: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (w r. 1987 z inicjatywy SBP), Złotym Krzyżem Zasługi, Odznakami „Zasłużony Działacz Kultury”, „Za zasługi dla woj. warszawskiego”, „Za zasługi dla woj. ostrołęckiego”, „Honorową Odznaką SBP i Medalem 70-lecia SBP”, „Za zasługi dla Miasta Ostrołęki”, dwukrotnie nagrodą Ministra Kultury i Sztuki, wielokrotnie nagrodami Wojewody Warszawskiego i Ostrołęckiego, kilkakrotnie nagrodami za upowszechnianie Konkursu „Złoty Kłos”.

Dnia 31 grudnia 1997 r. z wielkim smutkiem zegnali swoją niezapomnianą dyrektor byli i obecni pracownicy WBP, bibliotekarze samorządowi. Uroczystości pogrzebowe w Ostrołęce zgromadziły również licznie przyjaciół Zmarłej, pracowników i działaczy kultury.

SABINA MALINOWSKA
Ostrołęka

Moje lektury

Andrzej Kempa

Trzeba przeczytać

Ukazała się kolejna książka Janusza Dunina, znanego bibliotekarza, badacza literatury popularnej i bibliofila, profesora w Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego, tym razem poświęcona czytaniu, jego istocie, dziejom i perspektywom rozwoju w komunikacji społecznej*. Część tekstów była uprzednio publikowana w formie szkiców i felietonów w „Nowych Książkach” i innych periodykach, ale główny zręb dzieła powstał na podstawie cyklu wykładów prowadzonych na uczelni.

Trzydzieści jeden szkiców zebranych w książce wprowadza czytelnika w istotę czytania i czytelnictwa, ukazując ten fenomen z różnych punktów widzenia, od roz-

ważań na temat samego procesu czytania, poprzez indywidualne w tym względzie potrzeby człowieka, do roli czytania w rozwoju kultury i cywilizacji. Autor zwraca uwagę na rolę czytania w warunkach specjalnych (szpitale, miejsca odosobnienia), inwalidztwa wzroku, obsługi bibliotecznej przewlekle chorych. Dla bibliotekarzy praktyków ważne mogą być rozdziały: „Okładki, obwoluty i wystawy książek w komunikacji literackiej” (informacja o książce i zachęcenie widza do jej lektury; tu ważne wskazanie: „Ktokolwiek podejmuje się wystawy druków, musi sobie jasno określić, jaki ma być program tego pokazu i co chce przez to osiągnąć”), „Promocja czytania a krytyka”, „Kultura czytelnicza — środki i metody pracy na rzecz czytelnika”, „O badaniu czytelnictwa”, a przede wszystkim „Etyka ludzi książki — deontologia bibliotekarska”.

* Janusz Dunin: Pismo zmienia świat. Czytanie, Lektura Czytelnictwo. Warszawa-Łódź: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998. — 237 (3), s.; 4 s. il. kol.

Z książki dowiedzieć się można np., że gdyby czytelnik, w tradycyjnym rozumieniu tego słowa, czytał jedną książkę (tom) dziennie, to od 15 do 75 roku życia przeczytałby „zaledwie” 22 tysiące tomów, więc jak się to ma do wielomilionowych księgozbiorów bibliotecznych, jeśli — jak podaje autor — w samej germanistyce powstało na świecie w XX wieku aż pół miliona opracowań.

Nie odmówił sobie autor, bibliofil z przekonania, przedstawienia w rozdziale „Fachowcy i bibliofile — różne strategie odbioru” owych „ludzi szczególnie zainteresowanych książką, u których użytkowanie druków nabiera specyficznych cech, czyniących z nich odrębną kategorię odbiorców, dostrzeganych przez bibliotekarzy, księgarzy, a zwłaszcza antykwariuszy”.

Piśmiennictwo wykorzystane przez autora jest obszerne, liczy bowiem 281 pozycji bibliograficznych. Książka jest przeznaczona głównie dla studentów bibliotekoznawstwa, ale też dla wszystkich zainteresowanych, więc koniecznie powinna trafić do rąk bibliotekarzy profesjonalistów, którzy znajdują w niej pewne podpowiedzi, wskazówki metodyczne lub odpowiedzi na niektóre pytania.

Warto książkę przeczytać, bo nie jest to uczony wykład, lecz refleksje uczonego zreferowane w jasnej i klarownej wypowiedzi publicysty. To prawda, że uczony zarzuciłby autorowi styl publicystyczny, publicysta zaś w niektórych miejscach hermetyczność erudycyjnej uczonej narracji, lecz w sumie książka jest łatwa, lekka i przyjemna, więc gorąco zachęcam do jej kupna, pilnej lektury i ustawienia na półce domowego i bibliotecznego księgozbioru podręcznego.

Barbara Strutyńska

Dwa słówka na temat zdrówka

OSOBY: Pielęgniarka I, Pielęgniarka II, Mama, Grześ, Żaba, Doktor, Dentysta, Wilk, Dzieciotł, Kotek, Dziewczynka.

SCENOGRAFIA:

- 1) luźno ustawione drzwi, okna (imitujące domy)
- 2) drzwi z napisem: Doktor Oj-boli
- 3) drzwi z napisem: Dentysta Wyrwiząb

Pielęgniarka I:

Co za krzyki na ulicy?
Czy się kłóć o co?

Pielęgniarka II:

Nie, to w całej kamienicy
Popsuł się wodociąg!

Pielęgniarka I:

Biegnie Kasia, ta z poddasza,
Wikta z suterenu
I biegają, narzekają:

Wszyscy:

Co teraz zrobimy?

Pielęgniarka II:

I Agnieszka, która mieszka
W lewej oficynie,
też się żali:

Mama:

Ach, mój synek

Brudny jak Murzynek!

Chciałam umyć go przed spaniem,
A tu wody nie ma w kranie,
Rzeczy niesłychane!

Pielęgniarka I:

I szewcowa Walentowa
Prosi Małgorzatę:

Mama:

Może pani ma choć trochę
Wody na herbatę?

Pielęgniarka II:

Biegnie na dwór Franka z wiadrem
I Helenka z dzbankiem,
Może znajdą u sąsiadów
Choć na jedną szklankę!
Tato wróci głodny z pracy,
A my gadu, gadu!

Mama:

Toć z gadania, moja pani,
Nie zrobisz obiadu!

Pielęgniarka I:

Użalają się sąsiadki,
Bo to wielki kłopot:
Nie nadążą przez te krany
Dziś ze swą robotą.

Pielęgniarka II:

Ta ma pranie, tamta mycie,
Inna szorowanie.

Mama:

Znów robota, pani złota,
Na jutro zostanie!

Pielęgniarka I:

A wtem w rurach zaszumiało —
Jest woda nareszcie!
Oj, niedobrze, kiedy wody
Zbraknie w wielkim mieście!

(Wanda Grodzieńska — *Nie ma wody*)

Mama:

Grzesiu!... (*Wchodzi Grześ*)
Grzesiu, umyj buzię i szyję.

Grześ:

Nie umyję.

Mama:

Grzesiu, opłucz się dla ochłody.

Grześ:

Nie lubię wody.

Mama:

Grzesiu, jakie ty masz ręce!
Umyj, bo wstydz.

Grześ:

Aż tak się nie poświęcę!

Pielęgniarka II:

Powiedział i znikł.
Ale wraca z podwórka Grześ
Rozmazując brudne smugi łez
i szlochając woła z daleka:

Grześ:

Czemu każdy ode mnie ucieka?!
Mamo, powiedz, dlaczego
Nie mam wcale kolegów?!

(Elżbieta Burakowska — *Zmartwienie Grzesia*)

Mama:

Zrozum.
Żeby miłym chłopcem być,
Trzeba się codziennie myć.
Jeśli ci niestraszna woda,
Każdy rękę tobie poda.
Popatrz tylko dookoła,
Może sam zrozumieć zdołasz:
Od brudasów każdy stroni
Z powodu niemiłej woni.

(Barbara Strutyńska — *Bądź czysty*)

Żaba:

Popatrzcie, jak kotek się myje:
Jedną łapkę,
drugą łapkę,
mordkę,
nosek,
szyję.
Potem myje brzuszek,
nie opuści uszek,
już nie wspomnę o ogonku,
bo ten umył na początku.

Mama:

Nie chcę robić brzydkich plotek,
ale mógłby uczyć kotek,
jak się trzeba myć,
żeby czystym być!

(Elżbieta Burakowska — *Kotek*)

Żaba:

Hej, hej! Grzesiu, tylko nie zapomnij, że nam
do mycia potrzebna jest woda!

Doktor:

Drogie dzieci! W tym liściku
O jedno was proszę:
żebyście się co dzień myły,
Bo brudnych nie znoszę.

Dziewczynka:

Czy pod studnią, czy na misce,
W rzece, czy sadzawce —
Ale myć się! Bo przyjadę
I sama wszystko sprawdzę!

Doktor:

Myć się, dzieci, myć do czysta,
Chłopcy i dziewczynki,
Bo inaczej powiem, żeście
Nie dzieci, lecz świnki!

Dziewczynka:

Trzeć się mydłem, gąbką, szczotką,
W misce, w nurtach rzeczki!
Bądźcie czyste!

Z poważaniem
Autor tej książeczki

(Julian Tuwim — *List do dzieci*)

Piosenka: Mydło wszystko...

Żaba:

Z kąpeli każdy korzysta,
A mucha chciała być czysta.
W niedzielę kąpała się w smole,
A w poniedziałek — w rosole,
We wtorek — w czerwonym winie,
A znowu w środę — w czerninie,
A potem w czwartek — w bigosie,
A w piątek — w tatarskim sosie,
W sobotę — w soku z moreli.

Grześ:

Co miała z takich kąpeli?

Żaba:

Co miała? Zmartwienie miała,
Bo z brudu lepi się cała,
A na myśl jej nie przychodzi,
żeby wykąpać się w wodzie.

(Jan Brzechwa — *Mucha*)

Mama:

Kto się myje, jest nie tylko czysty i miły, ale
i zdrowy. Przekonał się o tym mój znajomy wilk,
który zapomniał o myciu zębów.
Słyszycie, jak płacze?

Wilk:

Auuuuu!

Grześ:

W surduciku szarym,
w surduciku czystym
przyszedł prosto z lasu
raz wilk do dentysty.

Wilk:

Panie doktorze,
zęby mnie bolą.
Myłem je piaskiem,
myłem je solą,
plukałem szalwią,
spałem w okładach —
nic nie pomogło.
Bolą mnie nadal,
zrób coś z zębami,
panie doktorze!

Pielęgniarka I:

I tu wilk wilczą
paszczę otworzył,
kły w niej błysnęły
ostre i duże.
Doktor ze strachu
aż oczy zmrużył.
Ręce się trzęsą,
nogi dygocą.
Jak w takim stanie
służyć pomocą?

Grześ:

Włosy się jeżą,
lata mu grdyka.
Wilk pysk otworzył
i nie zamyka!

Dentysta:

Trudno, niech dzieje się, co chce!
Jak mu nie ulżę, to mnie zje.

Pielęgniarka II:

Otarł więc czoło
zroszone potem
i rzekł uprzejmie:

Dentysta:

Proszę na fotel.

Grześ:

Znowu błysnęły
wilcze zębiska,
a jeszcze większe,
gdy patrzeć z bliska.
Zamknął więc oczy
i szczypcę ujął...

Dentysta:

Niech się nade mną
święci zlitują!

Pielęgniarka I:

Schylił się,
szarpnął

Wilk:

A, a, a!

Pielęgniarka I:

i w oka mgnieniu
już i po zębie,
i po cierpieniu.

Grześ:

Wilk uśmiechnięty
zeszedł z fotela.

Wilk:

Od dzisiaj we mnie
masz przyjaciela.
Jak mam dziękować?
Jak się odwdzięczyć?
Masz za to cztery
skórki zajęcze.
Odwiedź mnie kiedyś,
drogi doktorze.
Przyjmę jak króla
w mej wilczej norze.

Żaba:

A gdy już za nim
drzwi się zamknęły,
doktor z krawata
rozluźnił przetyk.
Kraciastą chustką
twarz całą wytarł
i westchnął ciężko

Dentysta:

To ci wizyta!

Żaba:

I jeszcze tego samego dnia
taką tabliczkę przybił na drzwiach:

Dzięcioł:

Nie przyjmuje się nikogo,
nawet psa z kulawą nogą.
Niech tu żaden zwierz nie wchodzi,
bo na serce mi to szkodzi!

(Tadeusz Śliwiak — *Wilk u dentysty*)

Piosenka: *Myj zęby*

Pielęgniarka II:

Poszedł dzieciół do doktora
na chorobę szukać porad.

Dzieciół:

Chory mam, doktorze, dziób,
blagam cię, coś z dziobem zrób.
Przepisz jakies maści, zioła,
bo to sprawa niewesoła.

Doktor:

Żadne maści, mój dziecióle,
lepiej sobie trochę polez.
Stukaj mniej,
Oszczędzaj dzioba,
A wnet minie twa choroba.

Dzieciół:

Zrobiłbym tak z miłą chęcią,
lecz, doktorze, jam jest dzieciół!
Niech pan doktor się nie gniewa,
lecz ja muszę stukać w drzewa,
bo inaczej leśny ludek
gotów myśleć, zem jest dudek!

Doktor:

Poproś drozda albo kruka,
niech za ciebie on postuka.
Trzeba leżeć — trudna rada,
bo inaczej dziób postradasz.
A gdy przyjmiesz mój warunek,
zaraz zrobię opatrunek
i pojutrze będziesz zdrow,
będziesz sobie stukać znów.

Dzieciół:

Bardzo przykra ta choroba.
Szkoda mi mojego dzioba.
Zwiąż bandażem całą głowę,
byle tylko dziób był zdrowy!

Pielęgniarka I:

Minął dzień i drugi mija...
Dzieciół leży, bąki zbija.
Ale już na dzionek trzeci
dzieciół zdrow był, proszę dzieci.
Stukał w drzewa dziobem zdrowym,
mocny był już dziób — jak nowy.

(Tadeusz Śliwiak — *Chory dzieciół*)

Doktor:

Do następnego pacjenta pójdę sam!

Pielęgniarka II:

Pan kotek był chory
I leżał w łódeczku.
I przyszedł pan doktor.

Doktor:

Jak się masz, koteczku?

Kotek:

Źle bardzo.

Pielęgniarka I:

I łapkę wyciągnął do niego.
Wziął za puls pan doktor
Poważnie chorego
I dziwy mu prawi:

Doktor:

Zanadto się jadło,
Co gorsza nie myszki,
Lecz szynki i sadło;
Źle bardzo... gorączka!
Źle bardzo, koteczku!
Oj, długo ty, długo
Poleżysz w łódeczku.
I nic jeść nie będziesz,
Kleiczek, i basta.
Bron Boże kielbaski,
Słoninki lub ciasta!

Kotek:

A myszki nie można?

Pielęgniarka II:

Zapyta koteczek —

Kotek:

Lub z ptaszka małego
Choć parę udeczek?

Doktor:

Bron Boże! Pijawki
I dyjeta ścisła!
Od tego pomyślność
W leczeniu zawisła.

Pielęgniarka I:

I leżał koteczek;
Kielbaski i kiszki
Nietknięte; z daleka
pachniały mu myszki.
Patrzcie, jak złe łakomstwo!
Kotek przebrał miarę,
Musiał więc nieboraczek
Srogą ponieść karę!
Tak się i z wami,
dzieteczki, stać może:
Od łakomstwa strzeż was Boże.

(Stanisław Jachowicz — *Chory kotek*)

Dziewczynka:

Wszystkie mamy dobrze wiedzą, co potrzebne
jest dzieciom dla zdrowia i urody, dlatego na
śniadanie dają nam bardzo często mleko.

Grześ:

Co się stało, co się stało?

Mama:

Gwałtu, mleko wyleciało!

Grześ:

Przeraziła się kucharka.
Wyleciało mleko z garnka.
I jak białe prześcieradło
Na patelni wierzchem siadło,

Jęło fruwać pod sufitem
Przyśpiewując sobie przy tem:

Pielęgniarka II:

Dobre mleczko, smaczne mleczko,
Nie dla ciebie, kochaneczko!

Grześ:

Rozgniewała się kucharka
I na mleko głośno sarka:

Mama:

Któż to słyszał, żeby mleko
Wyleciało tak daleko?
Zsiądź z patelni, zsiądź już prędzej,
Bo na zawsze cię przepędzę!

Grześ:

Na te słowa mleko zbladło.
Przestraszyło się i zsiadło.
Chodźcie do nas. Zjedzcie z nami
Zsiadłe mleko z ziemniakami.

(Jan Brzechwa — *Mleko*)

Pielęgniarka II:

Znowu niebo deszczem płacze —
moknie w polu czarna krówka.
Leci z nieba kapuśniaczek,

Grześ:

może spadnie też grochówka?

Pielęgniarka II:

Znowu niebo deszczem płacze —
moknie w polu czarny wótek.
Leci z nieba kapuśniaczek,

Grześ:

może spadnie też rosołek?

Pielęgniarka II:

Znowu niebo deszczem płacze —
moknie czarny kos na krzaku.
Nad talerzem Zbyszek płacze,
bo nie lubi kapuśniaku.

(Włodzimierz Ścisłowski — *Znowu niebo deszczem płacze*)

Dziewczynka:

Od samego dzisiaj rana
czegoś mi się chce...
Nie cukierka, nie banana —
może piasku, może siana —
albo nawet — nie wiem sama —

muchy tse-tse?

Może powie ktoś przypadkiem,
na co ja mam chęć?
Uszyć krowie suknię w kwiatki?
wsypać pieprzu do herbatki?
Albo złapać — ciach — do klatki
krokodyli pięć?

Co w kłopotcie mi pomoże?
Jeśli ktoś z was wie,
niech mi zaraz liścik kropnie —
bo nie mogę, tak okropnie,
tak okropnie, tak okropnie
czegoś mi się chce...

(Danuta Wawitow — *Czego mi się chce?*)

Wszyscy:

A może witaminki?!

Dzieci tańczą przy piosence *Witaminki*.

BIBLIOGRAFIA:

Wanda GRODZIŃSKA: *O ślimaku co szuka wiosny*. Warszawa, „Czytelnik”, 1988, s. 14-15.

Elżbieta BURAKOWSKA: *Co kto lubi?* : materiały dla wychowawczyń przedszkoli do pracy oświatowo-zdrowotnej z małymi dziećmi. Warszawa, Społ. Kom. Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc, 1980, s. 11.

Julian TUIWIM: *Zosia-Samosia*. Warszawa, „NK”, 1954, s. 16.

Brzechwa dzieciom. Warszawa, „NK”, 1983, s. 73

Tadeusz ŚLIWIAK: *Bajkoteka*. Kraków, Wydaw. Lit., 1982, s. 7 i 37.

Jan BRZECHWA: *Kaczka-dziwaczka*. Warszawa, „Czytelnik”, 1958, s. 7-11.

Stanisław JACHOWICZ: *Chory kotek*. Warszawa, „NK”, 1988.

Jan BRZECHWA: *Androny* Warszawa, KAW, 1983, s. 9.

Włodzimierz ŚCISŁOWSKI: *Plecie wiatr w wiklinie*. Poznań, Wydaw. Poznań, 1985, s. 21.

Danuta WAWIŁOW: *Strasznie ważna rzecz*. Warszawa, KAW, 1989.

Płyta: Piosenki z telewizyjnego programu dla dzieci „Tik-tak”; teksty E. Chotomska, muz. K. Marzec, M. Wysocki. Nagranie PR i TV N-84 Tonpress.

Autorka jest pracownikiem
w Szkole Podstawowej
w Rawie Maz.

Nie zapomnij o prenumeracie!!!

Folia samoprzylepna do oprawy książek

Wymiary rolki (m x cm)	Cena rolki
25 x 24	66,43
25 x 26	69,47
25 x 28	74,03
25 x 30	77,89
25 x 35	91,98
25 x 40	104,27
25 x 45	115,19

Ceny brutto w PLN, nie zawierają kosztu przesyłki.
Inne wymiary oferujemy na zamówienie

Meble dla bibliotek

filmoplast® P

Przezroczysty papier samoprzylepny, bezkwasowy, o krótkim włóknie i neutralnym pH, w dużym stopniu odporny na żółknięcie.

Zastosowanie: reperacja, ochrona i osłona papierów oraz niezauważalna reperacja naderwanych stron.

filmoplast® P90

Specjalny biały papier samoprzylepny, o długim włóknie, wytrzymały na zrywanie, bezkwasowy, o neutralnym pH, nawet po zesterzeniu się.

Zastosowanie: reperacja zszytych warstw książek, wzmocnienie miejsc zginania w książkach, oraz do podklejania passe-partout.

DANTEK

Systemy informacyjne

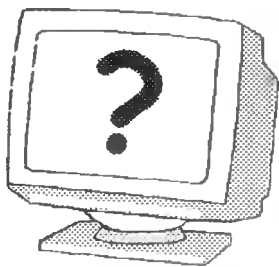
60-324 Poznań, ul. Marcelińska 96

tel. (0-61) 861-87-67

fax (0-61) 861-88-31

E-mail: dantek@dantek.com.pl

Szanowni Państwo!

Komputer w bibliotece jest dziś niezbędny!

Przygotowanie i zrealizowanie procesu informatyzacji wymaga doświadczenia, poczynając od wyboru sprzętu i oprogramowania, a kończąc na ustaleniu właściwej organizacji pracy. Dlatego firma **SOKRATES-software** producent Zintegrowanego Systemu Informatycznego dla Bibliotek

SOWA®

oferuje Państwu nie tylko specjalistyczne oprogramowanie, ale również wiedzę i doświadczenie z ponad **350 instalacji**. Z naszego systemu korzysta codziennie kilkanaście tysięcy bibliotekarzy i czytelników pracując na kilku tysiącach komputerów. Wielu z naszych użytkowników posiada już całość zbiorów w katalogu komputerowym. Biblioteki te są wizytówką regionu i środowiska oraz spotykają się z uznaniem w całym kraju. Stają się coraz bardziej atrakcyjne dla czytelników. Szybkość i łatwość wyszukiwania informacji, zautomatyzowany proces wypożyczeń, emisji dokumentów, rozliczeń i statystyk to wymierne korzyści odczuwane przez pracowników tych bibliotek.

Proponujemy Państwu:

DORADZTWO

- nasze doświadczenie pomaga użytkownikom w planowaniu i organizacji procesu informatyzacji.
- gwarantujemy umową nadzór wdrożeniowy i stałą gotowość serwisową,
- zespół doświadczonych bibliotekarzy - użytkowników systemu oraz pracowników firmy prowadzi szkolenia obsługi SOWY zarówno na miejscu w bibliotece jak i na organizowanych m. in przez CUKB kursach komputerowych,

NASZE OPROGRAMOWANIE

- po 6 latach współpracy z bibliotekami dysponujemy pakietem programów, który zapewnia kompleksową informatyzację każdej biblioteki.
- nasze oprogramowanie WWW umożliwia udostępnianie katalogów biblioteki dla użytkowników na całym świecie,
- zespół specjalistów naszej firmy zajmujący się rozwojem oprogramowania daje gwarancję, że SOWA dotrzyma kroku najnowszym tendencjom w dziedzinie informatyki i że będziemy mogli instalować Państwu wersje coraz nowocześniejsze.
- ceny systemu w pełni dostosowane do możliwości polskich bibliotek pozwalają na rozpoczęcie informatyzacji nawet w przypadku chwilowego braku funduszy. Od 1996r oferujemy bibliotekom oprócz systemu ratelnego formę sprzedaży z odroczoną płatnością.
- bibliotekom, których pracownicy chcą dokładnie zapoznać się z SOWĄ udostępniamy czasowo, nieodpłatnie pełną wersję eksploatacyjną systemu.

WZORCOWE KATALOGI

- katalogi komputerowe najlepszych i najdłużej współpracujących z nami użytkowników umożliwiają nowym bibliotekom znaczne skrócenie czasu tworzenia własnych katalogów.
- nasze konwertery umożliwiają łatwą wymianę danych (MARC-BN, USMARC i in.) z użytkownikami systemów bibliotecznych pracujących w różnych formatach.

Wśród użytkowników SOWY będzie Wam najłatwiej pokonać kolejne etapy wdrażania systemu informatycznego

tel. 0-61 847-46-90, 847-57-49, 841-00-13, 841-04-15

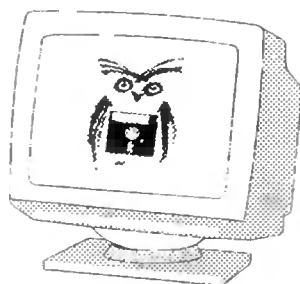
e-mail: sokrates@man.poznan.pl

60-592 Poznań, ul. Cienista 3/2

<http://arcadia.tuniv.szczecin.pl/sowa/sowa.html>

<http://www.ml.usoms.poznan.pl/sowa.html>

<http://bg.ar.wroc.pl/sowa/ss-en00.html>

<http://bg.ar.wroc.pl/sowa/ss-pl00.html>

<http://bg.awf.wroc.pl/sowa/sowa.html>

POLONIŚCI, HISTORYCY, BIBLIOTEKARZE

Szanowni Czytelnicy!

Wydaliśmy od dawna oczekiwaną książkę
prof. **Pauliny Buchwald-Pelcovej**

**„CENZURA W DAWNEJ POLSCE.
Między prasą drukarską a stosem”**

Jest to praca naukowa, owoc wieloletnich badań prowadzonych przez Autorkę, obejmująca okres od panowania Zygmunta Augusta do końca I Rzeczypospolitej. Książka bogato ilustrowana, zawiera syntezę wiedzy o tym problemie.

Niezbędna dla uczonych, nauczycieli polonistyki i historii, bibliotekoznawców i studentów.

Stron 290, 14 ilustracji, indeks osób i miejscowości.

Cena 20 zł.

METALOWE AKCESORIA BIBLIOTECZNE

- **PODPARCIA DO KSIĄŻEK**
boczne i czołowe, różnej wielkości
- **ROZDZIELACZE ALFABETYCZNE I TEMATYCZNE**
- **LISTWY INFORMACYJNE**
- **PRZEKŁADKI DO KARTOTEK**

*dowolne kolory
dowolne rozmiary
atrakcyjne ceny*

MAJ I TABOR

KONSTRUKCJE METALOWE

41-200 Sosnowiec, ul. Stroma 26, tel. 0 - 90 / 69 00 05, tel. domowy 0 - 32 / 66 83 14

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe **INTERMEBLE - KSIĄŻNICA**

Sp. z o.o.

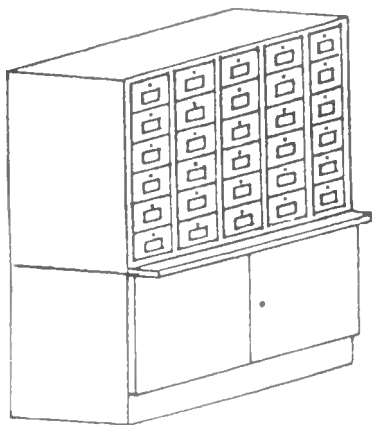
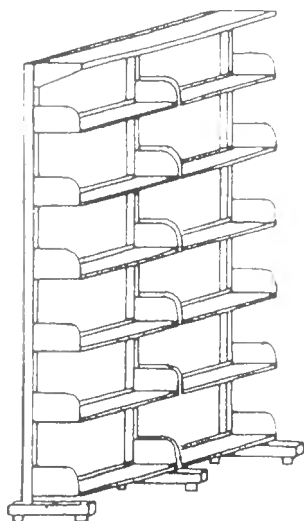
✉ 40-203 Katowice, Al. Roździeńskiego 188
☎ (032)582-031 w.565 tel./fax (032)581-146

Producent mebli bibliotecznych oferuje do sprzedaży:

a) metalowe meble biblioteczne

- regały jednostronne i dwustronne
- regały ekspozycyjne jednostronne i dwustronne
- regały ekspozyc. uchylne jednostronne i dwustronne
- wózki biblioteczne jednostronne i dwustronne

Wszystkie wyroby metalowe produkujemy w oparciu o system holenderskiej firmy NBLC. Pokrywamy je estetycznymi i trwałymi włoskimi farbami proszkowymi w kilkunastu kolorach. Każdy regał posiada regulację odległości między półkami.

b) drewniane meble biblioteczne

- regały zwykłe
- regały ekspozycyjne
- stoliki
- lamy jednostronne i dwustronne
- szafki katalogowe
- oraz inne meble wg zamówień

Do wyboru kilkanaście rodzajów oklein

c) metalowe akcesoria biblioteczne

- podpórki do książek
- rozdzielacze

W przypadku zainteresowania naszą ofertą wykonujemy kompleksowe prace wyposażeniowe

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

poleca:

ATLAS ENCYKLOPEDYCZNY PWN

Wyd. 1, atlas, s. XVI-352, tw. + obw., 26,6 × 36,4 cm
ISBN 83-01-12531-4

Atlas geograficzny renomowanej firmy o bardzo wysokim poziomie edytorskim. Jego integralną częścią jest podany w przystępnej formie rozdział opisujący zagadnienia przyrodnicze i geograficzne związane z życiem na Ziemi, a także interesujące mapy Polski z Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej wydanego przez Głównego Geodetę Kraju o najwyższym poziomie edytorskim.

Tomasz Kizny ŻYWIOŁ

Wyd. 1, album, s. 168, tw., 26,5 × 36 cm
ISBN 83-01-12550-0

Album przedstawia na 160 barwnych fotografiach dziesięciu znanych fotoreporterów oblicze żywiołu powodzi na Dolnym Śląsku i we Wrocławiu w lipcu 1997 roku. Poza bogatą ilustracyjną częścią album zawiera kalendarium historyczne największych powodzi we Wrocławiu wraz z kilkoma archiwalnymi zdjęciami z 1903 roku, kalendarium powodzi 1997, w części tekstowej wykorzystano serwisy informacyjne z prasy, radia, telewizji i Internetu.

Wilhelm Ziehr KRZYŻ. SYMBOL I RZECZYWISTOŚĆ

Wyd. 1, album, ark. wyd. 40, tw. + obw., 24,7 × 33 cm

Dzieje motywu krzyża we wszystkich kulturach świata od neolitu po czasy współczesne, który występuje tu jako element symboliczno-dekoracyjny w cywilizacjach starożytnych oraz jako symbol chrześcijaństwa od początku istnienia tej epoki. Zasadniczą część pracy stanowi bogaty materiał ilustracyjny.

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

ul. Miodowa 10, 00-251 WARSZAWA

Dział Sprzedaży: tel. (0-22) 695-43-21, fax (0-22) 826-71-63

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

Dział Dystrybucji Wysylkowej i Prenumerat

00-251 Warszawa, ul. Miodowa 10

tel.: 0-80020145 (ogłoszenie bezpłatne w godz. 8-18)

Zapraszamy do naszych księgarni własnych i promocyjnych na terenie całego kraju, w których można kupić wszystkie publikacje naszego Wydawnictwa